

№ 14-15.

EESTI

REEDEL,
12. OKTOBRIL 1923.

SPORDILEHT

6
MAM
BER
6

EESTI SPORDI KESKLIIDU HÄÄLEKANDJA

*Zamora,
ilmakuulus Hispaania väravavaht, nalli püüdmas.*

HIND 50 MARKA

A.-S. Balti spordiriistade vabrik Tartus.

Kontor: Aurulaeva tän. № 1.

Ladu: Rüütli tän. № 9.

Kõnetraat 187.

Kõnetraat 602.

Soovitab odavate hindadega hooajaks:

kõiksugu kergejõustiku ja jalgpalliabinõusid.

Vehklemise ja võimlemise abinõud.

Täielikud võimlemissaalide sissesääded.

Eelarved ja plaanid maksuta.

Esitaja Tallinnas o.-ü. „Esto“ Pikk tän. 47.

O.-Ü.

TALLINNAS,

O.-Ü.

PIKK TÄN. 47.

Soovitab suviseks hooajaks:

kõiksugu kergejõustiku- ja jalgpalliabinõusid, kodu-
kui ka väljamaa tehastest.

Ladus kodu- ja väljamaa uuem sportline kirjandus, käsiraamatud jne.

A.-S. Balti spordiriistade vabriku esitus.

EESTI SPORDILEHT

VASTUTAV TOIMETAJA HARALD TAMMER.

TOIMETUSE LIIKMED: LEOPOLD TÕNISON, WILLIAM FISKAR JA JOHANNES KAUBA.

VÄLJAANDJA EESTI SPORDI KESKLIIT.

TELLIMISHIND:

TERVE AASTA PÄÄLE 500 MK.
^{1/2} " " " 275 "
1 KUU PÄÄLE . . . 50 "
ÜKSIKNUMMER 30 "
VÄLJAMAALE POOLE KALLIM.

TOIMETUS JA TALITUS:

TALLINN, GONSIORI TÄN. 4.
KÕNETRAAT 700, POSTKAST 70.
—
EESTI SPORDILEHT
ilmub iga
15-daks ja 30-daks kuupäevaks.

KUULUTUSTE HINNAD:

TEKSTI EES . . . LHK. 6.000 MK
TEKSTIS . . . " 8.000 "
TEKSTI JÄREL. . . " 4.000 "
LEHEKÜLJE OSAD HINNATAKSE
VASTAVALT NENDE
SUURUSELE.

№. 14/15.

Reedel, 12. Oktoobril 1923 a.

IV. aastakäik.

H. Behrens-Hangler: Jalgapalli kompositsioon.

Kuna kunstnikkude vanem põlv sportlisele liikumisele võraks ja vaenulikuks on jäänud, ammutavad nooremate voolude esitajad häälimeelid aineid spordist, mida viimasel ajal Saksamaa näitustel rohket väljapanenud sportlised skulptuurid ja maalid tõendavad.

Käesoleval kompositsioonil on metsikult segi visatud mitmesugused käed, jalad, kehad, pallid — mis küll loomutruud kujutust jalgpallimängust ei paku, kuid mingi ägeda matshi meeoleolu edasi annab.

Sport ja süda.

*Eesti Spordilehele kirjutanud Hans Hoske,
Berliini kehalise kasvatuses ülikooli õppejõud.*

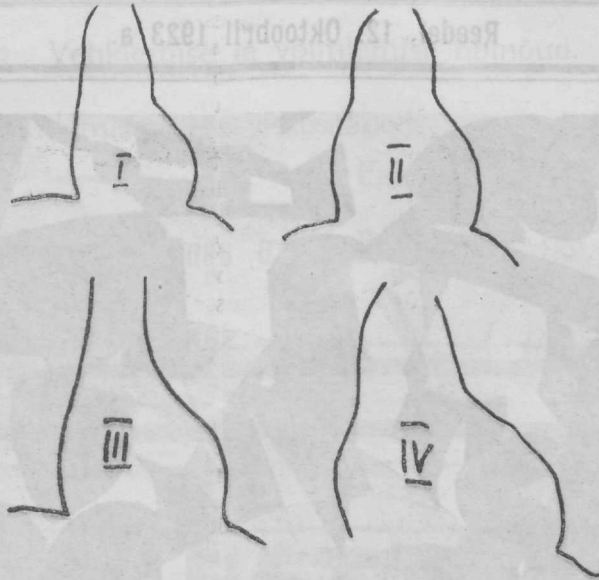
Tähelpanekud kinnitavad, et kehaline töö inimese organide päale teatud mõju avaldab. Selgemini tuleb see kehaproportsioonides, s. o. kondikavas ja muskulatuuris ilmsiks. Kuid ka sisemiste organide juures võib muudatusi kindlaks teha, on ju need ometigi päämised jõuallikad igasugu kehaliseks tegevuseks.

Sest ajast kui kehalised harjutused laiemate hulcade tarvitada on saanud, hakkab ka teadusline ilm neist huvituma, lähemat arstide tegutsemist sportlaste küsimustega võib aga alles päale söda määrgata. Suurim hool on koondunud kohe seejuures südametegevuse uurimiseks. Kui võistlusportlised harjutused manneril hoogsalt laialilagunema hakkasid, olid arst-konnale Röntgeni kiired veel tundmata ja südame suurust püüti vaid klappimisega rin-

nakastile (perkussioon) kindlaks teha. Kehaliste harjutuste tagajärjel leiti südant sel määral suuremaks olevat paisunud, kui raskete haigusliste juhuste puhul ja kehalisi harjutusi hakati südamele kahjulikkudeks pidama. Tõusis nimetus „spordisüda“ (Sportherz) haiguslike tähendusega, mis-sugune arvamine tänapäevani on püsinud.

Pääle täieliku röntgenitehnika valdamise tuli ilmsiks, et sennised käsitused valed olid olnud. Enamuses juhustes pääle sportlaste harjutuste võis südamemassi kahane-mist konstateerida. Selle nähtuse seletus on järgmine: pääle üliloomuliku hapniku kulutuse muskulatuuris, voolab väga palju verd perifeeriatesse ja juurevool südamesse jääb väheseks, mille tõttu süda, et paremini töötada, kokku tõmbub. Samuti tehti ka katsetega paljudes juhtumustes üliloomulikult suur süda kindlaks. Vaielus kandus sinna, kas on meil tegemist südame

laienemisega, seega haiguslike nähtusega, või südame-muskulatuuri kasvamisega. Viimase kasuks rääkisid juhused, et just saavutusvõimulisemad sportlased sarnaseid suurenenud südameid omasid. Asjasse selgitust töid alles Külbsi katsed kutsikatega, kelledest ta üht osa vabalt ümber lasi jooksta, teist aga kinni pidas. Pikema aja järel surmas ta need ja leidis, et vabaltelanud koeriel suuremad südamed olid, mis teisi niihästi raskuse kui ka muskliku paksuse poolest üle löid. Tagajärjed olid sarnased katsetega, mida teisalgi ühe metsikult ja koduselt elava loomatõuga oli tehtud. Külbsi katsetel oli see puudus, et osa loomi täielikule tegevusetusele oli pühendatud, kuna teine osa täieliku väsimuseni ei saanud viidud. Korduvate katsetega jõuti ikka enam kindlu-

Südamevormid: I-sprinter, II-keskmaajooksja, III-sõudja, IV-suusataja.

sele, et siin tegemist on südame-muskulatuuri massi kasvamisega. Ka ei täidunud need ennustused, mis edukamate, suurenenud südametega sportlaste kohta tehtud, kes endiselt õitsva tervisega rõõmsalt elasid. Tänapäev ei järelda meie ka röntgenipildi järel kohe südame riket, vaid nõuame ka kliinilisi nähtusi, mis seda õigustaksid (hingamiseraskus, väsimus, saavutusvõime langus). Kuid ka siis ei olda teadusliselt õigustatud süd võistlusharjutuste pääle veeretama, on enamasti nii, et kahjulikkuste kogusumma (haigused, mitmesugused ekstsessid) organi pääle sedavõrd mõjunud on, et see kõrgendatud nõudmistele kohaneda ei jõua. Kehalise töö arendav mõju südame pääle on hiljuti ilmunud Sucheri teoses käsitust leidnud. Ta läheb sellest välja, et südame-mass, kui ta töötades juure võtab, puhates jällegi kahane-ma peab. Ta lasi rotte ühes pöörlevas

trumlis endid äärmiselt väsitada. Kahe kuu pärast surmas ta neist mõned ja leidis, et nende südame kaal väga suur oli, 5 6°/₁₀ tervest keha kaalust. Teisi sundis ta nüüd puhkusele ja surmas neid järk-järgult teatud vaheaegade järel. 8 päeva pääle treeningu lõpetamist oli vahekord 4°/₁₀, 18 päeva järel 2°/₁₀ ja 5 nädala järel sarnane täielikult treenerimata loomadele. See näitab, et terve süda igal ajal nõudmistele kohaneb ja oma substantsidega väga ettevaatlikult ümber käib: mis tarvilik ei ole, võtab keha kohe tagasi.

Edasi on nähtud, et kaks röntgeniapaaraadiga võetud südamekujutust kunagi võrdsed ei ole, kuna südamesuurus üldisest kehasuurusest, ennemini veel üldisest muskulatuuri raskusest rippuv on. Võrdlused on võimalikud ainult siis, kui katsetatavad isikud ligikaudu ühesuurused ja üheraskused. Senni on asjata vaeva nähtud mingit võrdlusmõõtu, indeksi, selleks leida. Otsustuste juures südame suuruse üle räägime meie enam kogemuste ja katsetatavate saadud muljete kui paljate mõõtude näjal. Erilist tähelepanu on ka südame-

vorm äratanud. Ka siin on mõningaid kujutusi haiglasteks peetud. Näib siiski, et teatud harjutused, peamiselt need, mis kopsude vereringjooksu takistavad, nagu: maadlus, poks, tõstmine, harjutuste vastu, mis erilisel kõrget ja vastupidavat tööd keha muskulatuurile nõuavad, nagu suusatus, sootuks erinevad südamevormid välja on arendanud. Kuna esimainitud ala erilist tugevust paremalt südamepoolelt nõuab, on vastupidavusharjutuste juures pöördus vasakul südamepoolele.

Igatahes ei ole uurimused siin kaugelki lõpetatud, nagu teisteski küsimustes, kuna nad palju laialdasemalt on arenenud, kui neid esialgul üles võeti. Meil ei ole veel masstaabi ei keha- ei südame- ja lihaste teguvõime mõõtmiseks; meie ei või loomulikult veel otsustada, kas väike süda mitte suuremat tööd ei suuda teha kui suur. Selle ainsaks otsustajaks oleks suursaavutus, see on aga väga vähe puhast südamesaavutus, siin räägivad kaasa suurel määral paljud teised faktorid. Läheb igatahes veel palju vaeva tarvis, et praegustesse segastesse oludesse selgust tuua.

Spordi- ja mänguabinõude kauplus Spordiait

Tallinn, Narva m. 19. Kõnetr. 5-59.

Spordi- ja mänguabinõude kauplus Spordiait

Tallinn, Narva m. 19. Kõnetr. 5-59.

Hoff kümnevõistlejana.

On ta Pariisis Klumbergile kardetav?

Hoff oli senni tuntud spordiilmas peamiselt fenomenaalse hüppajana, kelle võimised piirideta. Kooliõpilasena tõusnud ühe aastaga teivashüppes 260 päält 360 pääle, säält teise aastaga 412 pääle ja kolmandaga 422 pääle. See on ennemägemata kiire arenemine. Säält kõrval on tal ka teised hüpped rahvusvahelise klassi kõrgemasse liiki kuuluvad, mis talle ilma parima hüppaja nime õigustavad. On arusaadav, et sarnaste kõrgete tagajärgede saavutamiseks tal haruldaselt kiire jookshoog peab olema, mille abil ta need meetrid ära lendab. Pea näemegi teda

juba mitmetes teatejooksu meeskondades, kus ta mitmesuguseid maid jookseb. Ka Göteborgis jookseb ta Norra 4×100 mtr. meeskonnas. Ühtlasi hakkab ta individuaal kiirjooksu võistlustel esinema. Parema meelega 100 ja 200 meetris, kus ta tagajärgi alla 11, ja 23 sek. näitab. Tänavu sügisel esineb ta ootamatult ka 400 meetris. Esimene kord saab ta Engdahli käest ajaga 50,5 lüüa, kuid kahel järgmisel võistlusel võidab ta teda aegadega 49,7 ja 49,2. Ka 800 meetris esineb ta eduga ja näitab aega 1.55,9. Samuti olla ta 3000 meetrit 9.10 jooksnud. Need tagajärjed näitavad, et ta

sama hää jooksja, kui hüppaja võiks olla. L. Pihkala tähendab, et Hoffil ideaalne keskmaajooksja keha olla, ainult veidi nõrk ülemine osa.

Juba varakevadel enne Göteborgi mängusid hakkavad üle lahe kuulduma jutud, et Hoff mõtleb kümnevõistluses esinema hakata. G. Holmér teab tõendada, et ta Klumbergi 7 alal lööb ja üldiselt võitjaks tuleb. Göteborgis Hoff veel ei esine, kuid nagu nüüd Rootsi allikatest kuulda, mõeldakse ta Pariisis kümnevõistlusest tingimata osa võtta. Pääle selle veel 400 mtr., teivas ja kaugushüpe.

M. ANDREESEN

MEESTERAHVA RÄTSEPAÄRI

TALLINN, RATASKAEVU TÄN. 14.
KÕNETR. 17—54.

Charles Hoff.

Hoffi üksikuid hiilgesaavutusi arvesse võttes, tuleb teda kõige kardetavamaks vastaseks meie Klumbergile pidada. Hoffi tugevad küljed on hüpped ja jooksud, kuna visked nõrgavõitu on (ta on küll muuseas ka poksija, nii et tehniliste peensusete omandamisel ta ka visketeski edu võib saavutada). Klumbergi tugevam külg sellevastu on visked, hüpped on rahuldavad, kuna jooksud nõrgad. Siin on kaks täitsa erinevat tüüpi vastamisi ja võistluse käiku raske ette näha. Katsume siiski senni nende poolt näidatud tagajärgede põhjal seda teha.

Seega kaks ühetugevust vastast, kelle paremuse kohta raske midagi öelda. Klumberg peab igatahes asja tõsiselt võtma ja aegsasti hoolsale treeningule asuma, et oma nõrgemal alal, jooksudes, veidi paraneda ja punkte juure hankida. Toodud tagajärjed ei ole, siiski veel Hoffi „viimane sõna“, ta võib näit. ka 100 mtr. alla 11,400 m alla 50 ja tõkkeid alla 16 jooksta, mis talle kohe umbes 165 punkti juure annab.

H. T.

	Klumberg.		Hoff.	
100 mtr.	11,8	762.000	11,2	904.800
400 "	55,0	751.840	50,5	921.040
1500 "	4,50	720.400	4,20	900.400
110 "	17,0	810.000	16,5	857.500
Kaugus	6.80	833.400	7.10	906.900
Kõrgus	1.75	790.000	1.75	790.000
Kepp	3.40	832.600	4.10	1210.000
Kuul	13.20	840.000	10.50	570.000
Ketas	40.50	946.420	32.00	640.520
Oda	60.50	1155.925	45.00	729.675
Kokku	8442.585		Kokku	8429.435

Dempsey—Firpo suurvõistlus.

Ju pikemat aega hoidis Dempsey—Firpo kokkusaamine raskekaalu ilma-meistri nime päale spordiilma ärevuses. Louis Angel Firpo hiigla kogu ja kiired võidud mitmete paremate meistrite üle andsid põhjust kahtlemiseks, kas Dempsey mitte sunnitud ei ole loorberisi sellele „Argentiina metsikule härjale“ loovutama. Võistluspäeval on võistlusväljale üle 90.000 päältvaataja kogunud, kes palavikulises

mis meister üle elanud. See võistlus oli üldse üks suuremoelisematest, mida Ameerika poksilava näinud ja tuletab „tõesti suurte“ Fitzsimmonsi, Sullivan, Corbetti ja Jeffriesi heitlusi meele.

Võistluse käik.

Tõeline tuultepööris. Dempsey saavutab esimese löögi ja paiskab Firpo põrandale ennem veel kui see suudab kása

Louis Firpo oma uuel automobiilil.

ärevuses oma kangelaste eest kibelevad. Enamus hoiab kindlasti Dempsey poole ja soovib sellele võitu. See tulebki, kuid on moment, kus Dempseyl juba knock-out õhus hõljus ja võit ainult juuksekarva otsas rippus.

Harva on Dempseyd sarnases situatsioonis nähtud, vast kahe aasta eest, kus elegantne prantslane Carpentier oma tiitlit tema vastu kaitses.

Dempsey võitu noteeritakse poksi ajaloos kahtlemata kui üht kiiremat ja hõlpsamat, mis ainult 2 roundi kestis ja ainult vähesed vast mäletavad, et see võistlus üks põnevamatest ja raskemat-st on olnud,

õigeks seisandiks valmis seada. Siis teeb Firpo omakord gigantse löögi, mis Dempsey põlved nõrgestab ja käpakile sunnib. Sellele järgneva clinchi lahutab vahekohtunik. Firpo tahab end millegiks vahekohtuniku poole pöörata, kuid saab samal momendil otse löögi paremaga, mis teda jällegi põrandale sirutab. Vaevalt tõuseb ta jalgele, kui Dempsey ta uuesti pikali lööb, seekord kuni „ühiksani“. Paljud arvavad juba, et asi otsustud, kuid Firpo kerkib jällegi püsti. Kuid mitte kauaks, sest uus Dempsey löök sunnib teda juba neljandat korda maha laskuma. Uuesti loeb vahekohtunik üheksani. Dempsey

ootab närviliselt omas nurgas. Vaevalt saab Firpo püsti, ei suuda veel õiget poosigi võtta, kui Dempsey ta uuesti raske löögiga maha virutab. Asi näib lõpule

Jack Dempsey oma maskoti, leopardi pojaga.

jõudvat, kuid siin üllatab Firpo kõiki üle-inimlise energia ja vastupidavusega. Püsti tõustes hakkavad ta löögid rahena sadama ja ühe löua pihta sihitud löögiga paiskab ta Dempsey nõõridest läbi, kuhu see

lamama jääb. Dempsey kantakse ringi „Nelja“ juures tõuseb ta püsti. Ta clinchib ja näeb väga nõrk välja. Uus Firpo löök sunnib teda põlvili laskuma. Sel momendil kõlab gongi heli esimese roundi lõpümärgina.

Vaheajal kosub Dempsey täielikult ja võitleb teisel roundil kahekordse energiaga. Ta algab infightingiga, milles Firpo nõrk. Parema käe löögiga südame ja teisega löua pihta lõpetab Dempsey vastase vastupaneku.

Kui vahekohtunik Johnny Gallagher kümneni luges, ei tulnud Firpo veel mõistusele, olgugi, et ta „kaheksa“ juures mehaanilise liigutuse ülestõusmiseks tegi. Dempsey ootas hüppevalmis oma nurgas kui panter ja ainult „kümne“ juures rahustus ta, jooksis vastase juure ja kandis selle ta nurka.

Arstil oli tund aega enne tegevust, kui Firpo meelemärgusele sai. Selle sõjakus ei olnud aga sugugi kadunud. „Laske mind üks aasta treenerida ja ma pean ilmameistriks saama“, ütles ta. Paljud spordikriitikud aga, kes võistlust päältnäinud on teisel arvamisel. Ükski mees, kes sarnast rasket kaotust kannatanud, ei ole edaspidi enam endisele kõrgusele tõusnud. Värskem juhus on siin Carpentier pääle võistlust Dempseyga.

Firpole tahetakse siiski revanshi võimalust pakkuda, tuntud organisaator Tex Rickard on teatanud, et ta uue matshi korralduse aasta jooksul kas New-Yorkis või Buenos Airesis oma pääle võtab.

Sportimiseks tarvisminevad

jalanõud

on saadaval

O. Kirusk'i kaupluses,

V. Karja täñ. 5, Tallinnas.

Otsekohe vabrikust
tellides saate Teie
spordiabinõud

kõige odavamini!

O. Y. Urheilutarpeita,
Helsinki.

Esitajad Eestis:

H-ra J. Willemson, Tallinnas, tel. 10-02 ja

A. Kukk, Helsingis.

Tänavused paremad esivõistluste saavutused ilmas.

100 mtr.		5000 mtr.		Kõrgushüpe.	
1. Liddell, Inglis, . . .	10,6*)	1. Vide, Rootsi, . . .	14.44,1	1. Brown, Ameerika, . . .	1.97,2
2. Mourlon, Prantsus, . . .	10,8	2. Bedarff, Saksa, . . .	15.14,2	2. Lewden, Inglis, . . .	1.93
3. Gionco, Itaalia, . . .	10,8	3. Tala, Soome, . . .	15.24,4	3. Hansen, Norra, . . .	1.85
4. Gerö, Ungari, . . .	10,9	4. Rasmussen Daani, . . .	15.37,0	4. Tuulos, Soome, . . .	1.80
5. Sörensen, Daani, . . .	10,9	5. Ambrosini, Itaalia, . . .	15.48,0	5. Johansson, Rootsi . . .	1.80
6. Murchison, Ameerika, . . .	11,0*)	6. Opheim, Norra, . . .	15.58,0	6. Gaspar, Ungari, . . .	1.80
7. Engdahl, Rootsi, . . .	11,1	7. Nemethy, Ungari, . . .	16.04,0	7. Klumberg, Eesti . . .	1.76
8. Houben, Saksa, . . .	11,1	8. Brunsen, Austria, . . .	16.09,0	8. Lewden, Prantsus, . . .	1.76
9. Häro, Soome, . . .	11,1	9. Nedobity, Tsh.-Sl. . .	16.44,0	9. Vettermann, Austria . . .	1.75
10. Perpar, Jugoslaavia, . . .	11,2	10. Laurson, Eesti, . . .	16.52,6	10. Pagani, Itaalia, . . .	1.75
200 mtr.		10.000 mtr.		Kolmikhüpe.	
1. Liddell, Inglis, . . .	21,5*)	1. Corlet, Prantsus, . . .	32.06,4	1. Tuulos, Soome, . . .	14.79
2. Murchison, Ameer. . .	22,2*)	2. Sipilä, Soome, . . .	32.24,0	2. Jansson, Rootsi, . . .	14.42
3. Gerö, Ungari, . . .	22,2	3. Lussana, Itaalia, . . .	32.30,0	3. Hubbard, Ameerika . . .	14.33
4. Lederer, Austria, . . .	22,4	4. Backmann, Rootsi . . .	32.40,7	4. Hoff, Norra, . . .	14.29
5. Engdahl, Rootsi, . . .	22,5	5. Bedarff, Saksa, . . .	32.49,8	5. Odde, Inglis, . . .	14.14
6. Häro, Soome, . . .	22,6	6. Bram, Daani, . . .	34.16,9	6. Ufaluczky, Ungari, . . .	13.83
7. Mourlon, Prantsus, . . .	22,6	7. Sindler, Tsh.-Sl. . .	34.25,0	7. Faccelli, Itaalia, . . .	13.82
8. Gionco, Itaalia, . . .	22,6	8. Paal, Eesti, . . .	35.14,0	8. Artish, Hispaania, . . .	12.85
9. Ramsby, Daani, . . .	22,7			9. Noss, Eesti, . . .	12.65
10. Houben, Saksa, . . .	22,8				
400 mtr.		110 mtr. tõkkeid.		Teivashüpe.	
1. Stevenson, Inglis, . . .	49,3*)	1. Anderson, Ameer. . .	15,2*)	1. Hoff, Norra, . . .	4.01
2. Engdahl, Rootsi, . . .	49,3	2. Gaby, Inglis, . . .	15,2*)	2. Meyers, Ameerika, . . .	3.99
3. Fitch, Ameerika, . . .	49,7*)	3. Petterson, Rootsi, . . .	15,4	3. Petersen, Daani, . . .	3.85
4. Vilén, Soome, . . .	49,9	4. Thorsen, Daani, . . .	15,5	4. Lehninger, Saksa, . . .	3.70
5. Kurunczy, Ungari, . . .	50,5	5. Vilén, Soome, . . .	15,7	5. Mattsson, Rootsi, . . .	3.60
6. Féry, Prantsus, . . .	50,6	6. Trossbach, Saksa . . .	15,7	6. Ever, Eesti, . . .	3.53
7. Cominotto, Itaalia, . . .	51,0	7. Sempé, Prantsus, . . .	15,8	7. Vauthier, Prantsus, . . .	3.52
8. Renell, Saksa, . . .	51,6	8. Larsen, Norra, . . .	16,0	8. Nikander, Soome, . . .	3.50
9. Jensen, Daani, . . .	51,7	9. Jandera, Tsh.-Slov. . .	16,4	9. Karlovits, Ungari, . . .	3.45
10. Hansen, Norra, . . .	52,0	10. Contoli, Itaalia, . . .	16,6	10. Paggeti, Itaalia, . . .	3.40
800 mtr.		400 mtr. tõkkeid.		Kuulitõuge.	
1. Lundgren, Rootsi, . . .	1.54,7	1. Riley, Ameerika, . . .	55,3	1. Tammer, Eesti, . . .	14.47,5
2. Griffiths, Inglis, . . .	1.56,0*)	2. Petterson, Rootsi, . . .	56,9	2. Wanzer, Ameerika, . . .	14.35
3. Nurmi, Soome, . . .	1.56,3	3. Vilén, Soome, . . .	57,2	3. Wenninger, Saksa, . . .	14.06,5
4. Watson, Ameerika . . .	1.56,4*)	4. Trossbach, Saksa, . . .	57,4	4. Jansson, Rootsi, . . .	13.92
5. Baranca, Prantsus, . . .	1.58,0	5. Somfai Ungari, . . .	57,4	5. Eördögh, Ungari, . . .	13.64
6. Hoyer, Daani, . . .	1.59,0	6. Resal, Prantsus, . . .	57,4	6. Ilomaa, Soome, . . .	13.58
7. Bruusgaard, Norra, . . .	1.59,2	7. Phillips, Inglis, . . .	57,7		
8. Cominotto, Itaalia, . . .	2.00,0	8. Gulli, Norra, . . .	57,9		
9. Friebe, Austria, . . .	2.00,8	9. Scapin, Itaalia, . . .	59,2		
10. Benedek, Ungari, . . .	2.00,9	10. Veiss, Eesti, . . .	61,9		
1500 mtr.		Kaugushüpe.		Kettaheide.	
1. Vide, Rootsi, . . .	3.55,7	1. Hubbard, Ameerika, . . .	7,33	1. Lieb, Ameerika, . . .	46.04
2. Ray, Ameerika, . . .	4.00,5*)	2. Abrahams, Inglis, . . .	7,23	2. Eriksson, Rootsi, . . .	43.18
3. Ferrario, Itaalia, . . .	4.03,2	3. Haluska, Ungari, . . .	7,18	3. Niittymaa, Soome, . . .	42.09
4. Stallard, Inglis, . . .	4.03,7*)	4. Tuulos, Soome, . . .	7.10	4. Toldi, Ungari, . . .	42.06
5. Viriath, Prantsus, . . .	4.05,8	5. Klumberg, Eesti, . . .	7.09	5. Steinbrenner, Saksa . . .	41.55
6. Rissanen, Soome, . . .	4.07,2	6. Vilhelm, Prantsus, . . .	7.08	6. Klumberg, Eesti . . .	41.10
7. Peltzer, Saksa, . . .	4.07,9	7. Schumacher, Saksa . . .	7.07	7. Beranger, Prantsus, . . .	40.00
8. Friebe, Austria, . . .	4.10,7	8. Hansen, Norra, . . .	7.06	8. Tugnoli, Itaalia, . . .	39.78
9. Bruusgaard, Norra, . . .	4.12,0	9. Abrahamsson Rootsi . . .	6.89	9. Ivo, Tsh.-Slov, . . .	37.47
10. Vohralik, Tsh.-Slov. . .	4.12,2	10. Nespoli, Itaalia, . . .	6,67		
5000 mtr.		10000 mtr.		Odaviske.	
1. Vide, Rootsi, . . .	14.44,1	1. Corlet, Prantsus, . . .	32.06,4	1. Ekqvist, Soome, . . .	60.75
2. Bedarff, Saksa, . . .	15.14,2	2. Sipilä, Soome, . . .	32.24,0	2. Lillier, Rootsi, . . .	59.70
3. Tala, Soome, . . .	15.24,4	3. Lussana, Itaalia, . . .	32.30,0	3. Hoffman, Ameerika . . .	59.31
4. Rasmussen Daani, . . .	15.37,0	4. Backmann, Rootsi . . .	32.40,7	4. Lüdecke, Saksa, . . .	58.93
5. Ambrosini, Itaalia, . . .	15.48,0	5. Bedarff, Saksa, . . .	32.49,8	5. Klumberg, Eesti . . .	56.44
6. Opheim, Norra, . . .	15.58,0	6. Bram, Daani, . . .	34.16,9	6. Gyurko, Ungari, . . .	56.42
7. Nemethy, Ungari, . . .	16.04,0	7. Sindler, Tsh.-Sl. . .	34.25,0	7. Clemente, Itaalia, . . .	53.39
8. Brunsen, Austria, . . .	16.09,0	8. Paal, Eesti, . . .	35.14,0		
9. Nedobity, Tsh.-Sl. . .	16.44,0				
10. Laurson, Eesti, . . .	16.52,6				

Üksikute maade paremusjärjekord oleks: 1. Ameerika 121 p; 2. Rootsi 120¹/₂; 3. Soome 107; 4. Inglismaa 83; 5. Ungari 72; 6. Saksamaa 70; 7. Prantsusmaa 65; 8. Itaalia 59¹/₂; 9. Norra 46; 10. Daani 42¹/₂; 11. Eesti 36¹/₂; 12. Austria 17; 13. Tsheho-Slovakia 11; 14. Hispaania 3 ja 15. Jugoslaavia 1.

*) märgitud ajad on proportsionaalselt yardidest ümber arvatud.

Eesti sportlaste reis Ungarisse ja Itaaliasse.

Esmaspäeval, 3. septembril Tallinnast väljasõites on ilm juba täielikult sügisene, uduselt sompas ja vihma tibutav. Jaamaesisele on rongi äraminekuks hulga noori kogunud. Selgub, et meiega ühes vagunis sõidavad 15 noortmeest Prantsusmaale Vendomi lütseumi õppima, nende hulgas ka riigivanema poeg. Tee pääl sobib tutvus ja nooredmehed lubavad meid tuleval aastal Pariisis olümpiamängudel aupaklikult vastu võtta. Läti Valgas tulevad meil öösel Saksamaalt ringreisult tagasipöörvad Kalevi jalgpallimehed vastu, kuid liig kiire rongide vahetuse tõttu ei saa neid kaema minna. Hommikul jõuame Riiga, kus paar tundi aega. Võtame hommikueinet ja vahetame tarvisminevat Poola raha, seejuures 100% tüssata saades, nagu hiljem selgub. Igavat logistamist Läti vagunites viidame male- ja kaardimänguga, mida meie varemte kogemuste najal targu kaasa oleme võtnud. Videvikuks jõuame Läti piirile, Zemgalisse ja järgmisel hommikul oleme Varssavis. Saame siin mõned tunnid tänavatel kangeksjäänud jalgu sirutada ja kell 2 läheb sõit edasi, üle Petrovici Tsheho-Slovakiasse. Rongil saame söögivagunis veel ühe algupäralise tutvuse, ettekandja on eestlane, Tartus sündinud ja räägib soravalt Eesti keelt, ehk küll juba 15 aastat kodumaalt ära. Veel paremini näib aga mehe käes poola ja prantsuskeel käivat, milles ta oma söögiarveid arvestab. Olla ka kauemat aega Ameerikas ja Itaalias elanud.

Järgmiseks, neljapäeva hommikuks jõuame Tsheho-Slovakia piirile. Siit pääle on sõit juba huvitavam, maastik mägine, mitmesugused tööstusettevõtted ja kaevandused tee ääres. Päälelõunat jõuame Ungari piirile. Siin on looduse ilme juba sootuks teistsugune meie omast. Suviselt soe, taevas heledalt sinine, valge mäeahelik sätendab päiksekülluses. Viinamarjad ohtralt müügil. Sõit algab mööda Donau kallast, teeääres suhkrunaere ja viinamarja põllud, eemal mäeahelik. Pikkamööda laskub videvik. Valgetes savimajades süttakse tuled, päike loodeneb õhetades mägede taha. Kell 8 õhtul, mil Budapesti jõuame on juba pime.

Telegramm, mille Poola—Tsheho-Slovakia piirilt saatsime, jõudis alles päev pääle meid kohale ja nii ei olnud meil vaksalis kedagi vastas. Pikkade sõidutamiste järel linnas edasi-tagasi leiame tar-

vilikud isikud üles. Need on aga ka siis väga üllatatud ja lahked meie vastu ja võõrustavad paremaga, mis leidub. Ungari omapäraste toitute puhul hoiatavad meid, et „paprika“ millega toidud võrtsitud, väga kange olla ja pärast suu õhetada. Meie aga pistame kõiki kõige külmemahuga ja ei tunne mingit halba.

Reedene päev kulub linna vaatamisega, mida meie üheks kaunimaks Euroopas peame ja laupäeval on võistlused.

Võistluste tagajärjed olid järgmised:

- 100 mtr.: 1. Rozsahegyi 11,2; 2. Ratkai 11,6; 3. Valentiny 11,6.
 200 mtr.: 1. Juhasz 23,0; 2. Pallaghy 23,9.
 300 mtr. algajatele: 1. Filotas 38,2; 2. Laszlo 38,3; 3. Nevery 38,9.
 400 mtr.: 1. Paulen (Holland) 50,3; 2. Juhasz 50,6; 3. Villemson (Eesti) 52,8.
 600 mtr. etteandmistega: 1. Paulovits (18 mtr.) 1.25,2; 2. Ziska (25 mtr.) 1.26,2; 3. Bozsik (6 mtr.) 1.27,9.
 800 mtr.: 1. Paulen 1.57,8; 2. Fonyo 2.01,2; 3. Villemson 2.03,0.
 5000 mtr.: 1. Kultsar 15.53,6; 2. Varadi 15.58,6; 3. Kiraly 16.29,6.
 10.000 mtr.: 1. Kultsar 33.43,0; 2. Kiraly 33.45,0; 3. Kadar 34.58,0.
 110 mtr. tõkkeid algajatele: 1. Braun 18,8; 2. Kovacz 21,9.
 4×100 mtr.: 1. MAFC 47,0; 2. BEAC 47,8.
 3×1000 mtr.: 1. MTK 8.27,8; 2. BEAC 8.35,0.
 Kaugus: 1. Haluska 7.06; 2. Molnar 6.81; 3. Klumberg (Eesti) 6.69. Ever (Eesti) 6.39.
 Kõrgus: 1. Gaspar 1.80; 2. Orban 1.75 (1.77); 3. Klumberg 1.75. Ever 1.70.
 Kolmik: 1. Molnar 14.44; 2. Somfai 13.52; 3. Haluska 13.12.
 Teivas: 1. Nagy 3.40; 2. Ever 3.20; 3. Hadhazy 3.20.
 Kuul: 1. Tammer (Eesti) 13.95; 2. Bedö 13.18; 3. Eördogh 13.12.
 Ketas: 1. Klumberg 41.20; 2. Csejthey 40.40; 3. Tammer 38.67.
 Oda: 1. Klumberg 58.80; 2. Csejthey 52.33; 3. Gyurko 50.20.
 Vasar: 1. Tammer 37.18; 2. Bodonyi 25.75.

Teisipäeval korraldas BEAC veel õhtu-ühtingut, kus järgmisi tagajärgi saavutati:

- Kolmevõistlus: 1. Somfai 5 punkti, 2. Klumberg 6 p., 3. Fedak 14 p.

Üksikud tagajärjed kolmevõistluses:

- 100 mtr. — 1. Somfai 11,6; 2. Juhasz 11,8; 3. Fedak 11,9; 4. Klumberg 12,1; 5. Pallaghy 12,1; 6. Haluska 12,4; 7. Eördogh 12,4.
 Kaugus — 1. Klumberg 6.89; 2. Somfai 6.69; 3. Haluska 6.67; 4. Pallaghy 6.33; 5. Eördogh 6.11; 6. Juhasz 6.03; 7. Fedak 5.81.
 Ketas — 1. Klumberg 40.23; 2. Somfai 38.62; 3. Eördogh 38.38; 4. Fedak 34.60; 5. Haluska 33.27; 6. Juhasz 29.90; 7. Pallaghy 28.60.
 Oda: 1. Klumberg 54.52; 2. Csejthey 51.63; 3. Nizsalovsky 49.00.

Kuul: 1. Tammer 13.89+10.74=24.63; 2. Csejthey 12.87+11.49=24.36; 3. Eördögh 13.36+10.84=24.20.

Teivas: 1. Brausz 3.35; 2. Ever 3.20; 3. Nagy 3.20.

Kesknädala hommikul, 12. septembril sõitsime Budapestist Viini, missugune reis 5 tundi kestis. Kuna Budapestis oli meil tegemist olnud tuhandetega (1 dollar = 30.000 Ungari krooni) on Viinis 10.000 õige väike raha (1 dollar = 70.000 Austria krooni). Elu tundub kehvemana, ained kallimana, eriti mis söögiainetesse puutub. Moodikauplused on aga tungil asju täis, neis tundub kehvade aegade pääle vaatamata hääd maitset ja väljapaistvust.

Viinis ei läinud meil korda võistlust sobitada. Võtsime nõuks siis sellevastu huvireisu Itaaliasse ette võtta. Klumberg ütleb küll ära, ei taha enne Slaavia võistlusi Praagas (30. sept.) väsitama tulla, teised jäävad aga oma juure kindlaks. Otsitakse reisibüroo üles, kus selgub, et Rooma käsitöö ja mootorite näituse puhul on võimalus 25% hinnaalandust saada. Otsustame kolmandas klassis sõita, mis küll väga kurnav, kuid meie väheste ressursside juures ainsam pääsetee. Neljapäeva hommikul sõidame Viini lõunavaksalist Klumbergi saadetuna Itaalia poole. Kunni Arnoldsteinini, Austria piiripunktini, väga huvitav mägine maastik. Üle 1 kilomeetri mägesid näeme elus esimest korda. Vagunisse tulevad mehed Tiroomi riietes, kukesuled kübaral ja kintspükstes. Öhtul kella 10 aegus oleme Itaalia piiripunktis Tarvisios, kus veidi oodata tuleb ja muidugi piirikombeid täita. Vaheajal kinnitame keha õhtusöögiga, muuseas makaroonid õli ja juustuga, pääle viinamarjad. Makaroonid ei hüüta aga sugugi itaaliakeeles nende nimetusega, vaid „pasta“. Viinis ostetud sõnastikust oleme ka vahepeäl numbrid kunni sajani selgeks õppinud.

Pika öö konutame kõval pingil uneta ja hommikul jõuame Veneetsiasse. Süda hakkab värisema, kui konduktor „Venezia“ sõnub. Mingit kitsast sillariba mööda läbi 1½ kilomeetri laiuse lahe läheneme tagasihoidlikult tulestatud madalatele majadekogudele. Hommikune karge merelõhn ja udu. Viimaks seisatab rong.

Olin poisikesepõlves loetud romaane ja reisikirjelduste põhjal kujutanud omale Veneziat mingi nõiduslise muinasjutulinnana, nüüd avanes jaamahoonest väljastudes argipäevlik proosa. Trobikond kaltsus mehi käratsesid röpase kanaali kaldal ja püüdsid poolvägisi oma paati-

desse tassida. Ettepanekute tagasitõrjumisel sadasid kahtlemata mingid söimusõnad.

Hakkame jalgsi mööda kitsast tänavat edasi liikuma. Varase aja tõttu on kõik sulutud, krohvistpudenenud majapuserikud näevad mahajäetutena. Tibab uduvihma. Siin-sääl tulevad vastu mingi omapärasesse vihmamantlitesse mässitud mehed ja mõni kanaal haisva veega sunnib jalutuskäigu sihti muutma. Liigume sihitult sinna-tänna, keskaegse linna õudsust ja kasimatust kannatades. Kohati tolknevad seintel afishiräbalad kino ja jalgpallikuulutustega, mis ka sugereeritud keskaja tunde riisuvad ja linna mingi hariliku provintsilinnale sarnastavad. Viimaks jõuame San Marco platsile.

Siia hakkavad korjuma juba tüütavad kribu-krabu ja postkaartide müüjad. Ka tuvide parved liiguvad teri otsides ringi. Käime kirikut vaatamas, üleval kooridel ja kuulame seletusi seintel olevatest moosaiiktöödest. Istume veel Palazzo Ducale võlvialuses, vaadeldes rannikuelu, pruunide purjedega väljaruttavaid kalapaate ja osavalt juhitavaid gondoole ja kell 2 sõidame edasi Rooma poole. Üldine mulje Veneetsiast on seekord — pettumus, ja poleks meie teistkorda siia tagasi tulnud oleks meie otsustus Veneetsia kohta olnud hävitav.

Vaksalist saadan veel tervitustelegrammi Saulmanni juubelivõistlusele. Kella 8 aegus jõuame Bolognasse, kus teisele rongile tuleb istuda. Rahvamurd ja trügimine äärmiselt suur. Laseme lendu mõned kõvad „kuradid“. Seda kuuldes astub meie juure keegi härra. „Näe Eesti mehed ka siin, noh kuhu sõidate?“ Uus tuttav on „Kaja“ päätoimetaja, hra Tupits, kes Genfist tulnud ja samuti Rooma sõidab. Pääseme hädavaevalt kuidagi vagunisse, kuid terve öö, 12 tundi, tuleb püsti seista.

Pühapäeva hommikul kell 9 jõuame Rooma. Ruttu ulualuse otsides ja pesnud endid, asume kohe linna vaatlemisele. Kõigepäält juhime sammud Kolosseumi, vana Rooma amfiteatri, kus vanasti 50.000 päältvaatajat sportlisi sündmusi on jälginud. Terve selle ja järgmise päeva vaatame muinsusi. Istume Caesari templi varemetel ja vaatame kritseldusi kivisse, kus laisklejad Rooma sõdurid päiksepaistel „damkat“ on mänginud, käime Vesta ja teiste templita varemetes. Härdal meeleliigutusel torkan 2000-aastase savikruusi killu tasku, samuti tüki mingist skulptuurist ja murrann pöösalt ühe valge roosi. Ühe sõnaga üks väga südamlilik olemine

sääl varemete vahel. Tunda kuidas aina aastatuhanded su pääle vaatavad.

Söömisega on aga natuke räbal. Pastamakaronid ja hapukas vein lähevad varsti läilaks ja süda ihkab mingi tahedama järel. Tellitud seakarbonaad on võimatu vilets — lehkab ja hapu, nokime üksteist, et see Trajaanuse orust toodud (nägusa sambaga oruke, kuhu haigeid kasse heidetakse). San Pietro, püha Peetruse kirik avaldab vägevat mõju. On ikka kirikute kirik ilmas. Täis kõrgehinnalisi kunstiteid, millede tähenduste ja ajaloo lugemisel Baedekerist kordamööda väsimuse tõttu tukkuma jääme. Püha Peetruse kuju jalg, mis pärit V aastasajast, on suudlemisega üsna ära limpsitud ja kulunud. Vaatame ka Vatikani uksevahelt sisse, kus koomiliselt kirjud Shveitsi kaardiväelased rmeid lubade puudusel edasi ei lase.

Esmaspäeva õhtul sõidame tulnud teed Veneetsiasse tagasi ja nüüd selgub, et õhtul kuupaistel on Veneetsia ikka nõiduslik Veneetsia. Võluvalt läigivad kanaalid kuu paistel, kuna gondolite sihvakad siluetid kerge sahina ja sõudjate kurguhüüetega vett lõikavad. Kõik on tõsine ja uhkelt-tumm, ainult Marco platsil keer-

levad rahvahulgad, kus kõiki ilmakeeli kuulda võib. Võluv on samuti lido. Istume kivitrepil, vahtides Isola S. Giorgia poole, kuulates suigutavat laintelokset. Kahju on lahkuda.

O incanto senza fine, o arcana pace
Nei tuoi canali, ai raggi vespertini,
Quando ogni cura nell' oblio si tace,
E olezzano fioritti i bei giardini!

O nõidus lõputu, o saladus rahulik
Sinu kanaalides, või säras õhtuses,
Mil iga mure ununeb tasa,
Ja lõhnavates õites nägusates aedades!

(F Venezia, Diomede Chini).

Õösel Veneetsiast väljasõites, oleme järgmisel hommikul jälle Tarvisios ja õhtul Viinis. Sääl jookseme veidi viisumite asjus ja sõidame üle Passau, Regensburgi, Leipzigi Berliini. Viimases ei ole isu sugugi peatada, on äärmiselt näruseks ja kaabaklikuks läinud. Igaüks püüab tüsata. Miljonitega tegutsemine on pöörane, nullideread võtavad pää üsna kirjuks. Leedus juba hingame kergemalt, Kovno vaksalis saab tüki aja järel jälle „inimese moodi“ süüa. Riia vilksatab ruttu ja pühapäeval, kolmenädalise äraoleku järel oleme Tallinnas.

H. T.

Jalgpallimängija taevaminek.

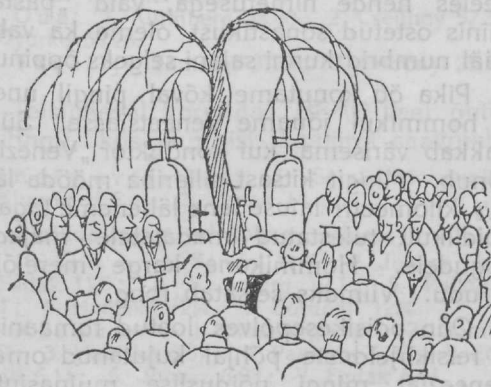
Följetoon.

Saksa ajakirja „Fussballi“ järel.

Ma olin surnud ja suurepärase matmisetalitus oli käimas. 11 liidumängijat kandsid minu kirstu ja äraarvamata hulk jalgpallientusiaste käisid järel, nende hulgas kõik kõrgemad spordivõimumehed ja kurjad arvustajad. Häämeelega oleks ma neid isiklikult härdalt tänanud raske vaeva eest, kuid arvesse võttes seisukorda, et ma ju mõned päevad surnud, ei olnud see mulle hästi võimalik.

Nii lamasin ma mopsuhkelt omas hauas ja kuulasin kiidukõnesid. Praegu seisib meie lugupeetud jalgpallipapa haul ja rääkis pisarsilmil jalgpallisporti suurest tähtsusest, kodumaa tutvustamisest välismail ja minu isiklistest vägitegudest. „Ela hästi, armas jalgpallisõber, meie ei unusta sind kunagi. Manitseme aga sind ka truult ja kindlalt teiseski ilmas jalgpalliasja eest hää seista. Kutsun kõiki kuulajaid lahkunule kolmekordset tervitust järel

hüüdma“. Mürisevalt kõlas vägev: „elagu elagu, elagu“, nii et sügisesed lehed puu-

okstelt sabisesid. Ma olin liigutatud. Ma oleks tõusnud püsti ja auväärt jalgpallipapa kätt raputanud, kuid eelmainitud

põhjusel ja et kirstu kaan kõvasti naelutatud, loobusin sellest. Nüüd laulis liidu jalgpallikoor meie leibkantust „titi-riti-uhtsahtsaa“ ja kõikide meeoleolu muutus ülendatuks.

Ma lamasin mõtetes, nüüd oli siis lõpp kõigele. Teisipäeval mängib meeskonnas üks uus reserv ja kesknädalane „Kosjaleht“ ei räägi enam minu hääst kohavõtmisest ja tabavatest löökidest. Tasane „pst, pst“ katkestas mu mõtiskelu. „Mis on lahti“ küsisin ma, „ma olen surnud ja palun mind mitte segada“. „Mina samuti“, ütles saladuslik hääl, „ma olen teie naaber, nimega Vestinööp“, rääkis hääl edasi, „ma surin südamerabandusse ja eila maeti mind. Mis ma teile tahtsin öelda, väga kena keha, olete vist pagar olnud“.

Ma tahtsin rahu, sest lobiseja ei ole ma kunagi olnud, kuid rõõmustatuna oma viimsest aust, ei seisnud mu suu koos ja ma hakkasin seletama kes ma olen. „Ohoo“, ütles Vestinööp, „vaevalt pääsete teie siis taevasse. Kui teil aga selle vastu midagi pole, siis hakkame tunni aja pärast sinnapoole seltsis lendama“. Olin nõus, ja kui tunnikene möödus, tõusin ma üles, õigemini minu hing (kurblikud jäänused minu endisest iludusest jäivad tasa, lõhnades maha).

Ka naaber oli juba jalul. See oli üks väike ümmargune jõmm, särgiväel ja haneitiivsed seljataga.

„No läkime nüüd“, ütles ta. Aeglaselt tõusime meie väikse tuulega, Pelgulinna tulekesed vilkusid kurvalt ja inimesed ruttasid sinna-tänna. Tuuleke kandis meid läänepoole. „Pfui, kuradid“ ütles Vestinööp, kui meie Maieri vabriku suitsust läbi lendasime.

Ma laskusin mõtetesse lennates üle mustendavate heinamaade ja uuesti ker-

kisid mu silma ette jalgpallipildid. „Ärge nüüd tormake kui narr, ma ei jõua järele, mul on ometigi süda rasvas. Nii võin ma teistkorda südamerabanduse saada“.

Ma lasin tempo aeglasemaks ja vaatlesin mõnuga tähtis taevast. Ma ei tea kui kaua meie lendasime ja mitu korda mu naaber väsimuse üle kurtis. Ägedusega hurjatasin teda, et ta eluajal päälle joomise ka keha karastamiseks mõnda sporti oleks võinud teha, näituseks jalgpalli.

Jõudsime kuu pääle ja Vestinööbi palvel tegime puhkuse. On lori, et kuu pääl inimesi ei ela ja meie õpetlased on lihtsalt oma tarkusega jaburaks läinud. Nad nägid küll vähe teisiti välja, sest tagumiku ja kõhu pääl oli neil veel paar jalgu. Vaevalt tahtsin ma omi silmi us-

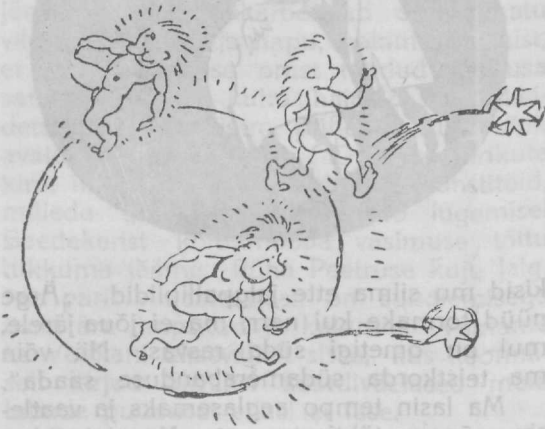

kuda, kui nägin neid meil YMCA poolt propageeritud volley-palli mängivat.

Ma ei suutnud enam ennast pidada, jooksin nende juure, esitlesin ja hakkasin neile jalgpallimängu õpetama. Selle järel kui ma neile ruttu FIFA reeglid olin ära seletanud, tosin seltsa asutanud ja ennast auliikmeks valida lasknud, lendasime rahuldutult edasi. Algus oli tehtud.

Rõõmsalt kestus rännak. „Pooleldi olen ma juba jalgpalliharrastaja“, seletas mu reisiseltsiline, kuu juhtumused olid talle meeldinud.

Pika teekonna järel jõudsin päikse pääle, kus häbematalt palav oli. Meie istusime päikseplekkidele ja võisime peagi tähele panna, et ka siin hiigla kasvuga poisid jalgadega säravaid päiksekänkraid

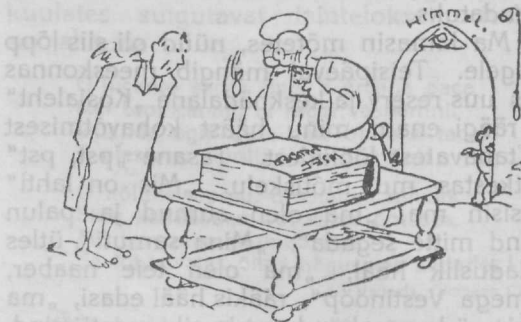
toksisid. Määrustepärasest mängust ei olnud neil aga aimugi ja olid üpris rõõmsad, kui ma neile meteoride tagumise asemel meie äraproovitud kombinatsioonimängu seletasin. Pääle uue meeskonna asutamise teadaannet Eesti jalgpalliliidule ja „Eesti Spordilehe“ tellimist spordisõnumustega tutvunemiseks, jätsin oma uued sõbrad jumalaga ja lendasin edasi. Ettevaatamatuse tõttu oli mu reisiseltsiline päiksepleki kõrvale istunud ja särgi just kõige piinlikumast paigast läbi põletanud.

Nüüd jõudsin ühte paika, kus jalgsi edasi tuli minna. Kaks teerada läksid siin

lahku. Üks äärmiselt halb ja teine hästi sillutatud. Seda lugu mäletasin ma veel kooliajast hästi. Raske ja okkiline on taevatee. Minu reisiseltsiline ütles „olen villand“ ja pistis mööda hääd teed. Mina aga hakkasin mööda halba teed edasi ronima ja jõudsin viimaks suure vaeva järel taeva. Mulle paistis ehitus liig rohkesti kullatud ja vanamoeline ja lasksin silmi arvustavalt ümber käia. Hõiske pääle, „mis sa säääl kolad“, astusin mõned

sammud edasi ja seisin Peetruse ees. See istus laua taga, prillid ninal ja ütlemata paks raamat ees. „Vist minu hääd

teod, härra Peetrus“, küsisin ma uudishimulikult. „Ei, vastupidiselt“, vastas see ja võttis vöö vahelt ühe väikse raamatu-kese nagu jalgpallimäärustiku välja, „need on sinu hääd teod“.

Mul hakkas tõesti halb ja nukralt laskusin ma ühele pilveäärele. Kui ma säääl nii murtult norutasin, tuli üks väike kelm inglikene, katsus mu naerukonti ja sosis-

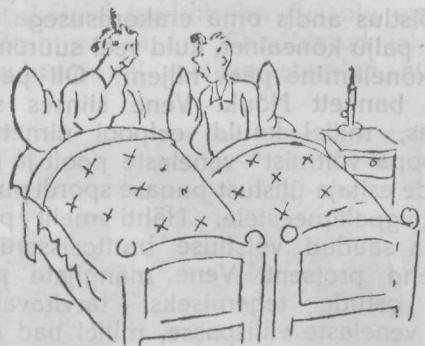
tas kõrva, „ära karda ühtigi, sa pääsed taeva, sest väikses raamatus on kirjutatud, et sa jalgpalli oled mänginud ja see kaalub kõik suure raamatu lollused üles. Terve kari su spordisõpru on juba säääl. Meie vajame just kaitsjat!“ Nüüd saatsin

kõik kurbtuse kuradile ja teie ei või arvata kui võrd ma rõomustasin, kui taevavärvast sisse astudes vali „hipp, hipp, hurra“ mind vastu võttis. Sääl olid soomlased, inglased, lätlased, tshehid ja teised, mitmed vanad hääd tuttavad. Kohe otsiti mulle taevalik jalgpallirüü, kullane särk hõbe tähega, ja varsti vilistas ingel Gab-

riel mängu lahti. Varsti tuli ka pall, sarnane poolmadal, nagu ma eriti armastan, vaatan ringi, meie parem poolkaitsja, vana inglisis internatsionaal, näitab mulle käega ja ma annan briljant pääliselöögi — kunni korraga meeleeheitlik kisa mu kõrvu hakkab kostma. „Ai, ai, karauul, oma naist lööd sa jalaga, homnepäev lasen ennast lahutada!“

Kolm maavõistlust.

Venelased, poolakad, soomlased 12.000-nde eestlase ees.

Jalgpalli tänavune hooaeg on lõpul. See maailma suurim fookus-pookus, mis nime üks tundmatu jalgpallifilosoof, nahkuulile annud, on muu maailma eeskujul ka meil tänavu kaasatõmmanud tuhanded. Hooaja surupäevad langesid septembrikuu 12-ne lõpupäeva pääle — 19-ndast kuni 30-ndani. Selle lühikese aja jooksul mõõdus ekspressi kiirusel 3 esitusmeeskondade suurvõistlust: 19. sept. 1. maavõistlus Vene-Eesti, 25. sept. 1. maavõistlus Poola-Eesti ja 30. sept. 4. maavõistlus Soome-Eesti. Võistlusväljade tribüünid ja seisukohad olid kiilutud päältvaatajatest, nii et harukordseid külalisi venelasi ja poolakaid ja hooaja tulipunktiks olnud võistlust soomlastega jälgis koguarvus 12.000 vaim ustatud eestlast.

Venelased Tallinnas.

Ootamatusena selles kolme maavõistluse tsükklis oli kohtamine Vene punasärki-dega, kes pääle nende poolt n. n. „Euroopa võitmist“ soovisid ka meid austada suurema kaotusega. Et meie külaliste vastuvõtlikkust, milles küll keegi ei kahtle, siiski jälle kord tõestada, siis võeti küla-

lised teisipäeva 18. sept. vara hommiku kell 7 sadamas vastu. Laeval tuli oodata külaliste ärkamise järele. Kiire kokkuleppe järele võistluse kohta tõmmati kesknädalal väljale üles punane lipp, mängiti internatsionaali ja võistlus algas. Tribüünidel päältvaatajaid ekstraordinaarselt, kellest osa uudisena spordiväljal tahtis jalgpallimängu juures lahendada ka poliitilisi küsimusi. Siiski ei ulatanud see poliitiliste ilmavaadete selgitamine rahulikkudest debaatidest kaugemale.

Väljal näitasid venelased Tallinnale mängu, mida see seni ei olnud näinud. Siiski ei saa ütelda, et see mäng ilus oli. Liidukapten O. Silber, praegu kopsupõletikust paranemas, ütles võistluse järele pääle dushi, et iga meie mängija venelaste käest vastu jalgu saanud, mida teistest rahvustest mängijate poolt seni vähe eettulnud. Meele tuleb tuletada meie mustapeaga ja temperamendika keskpoolkaitsja Reini vastu venelaste poolt tarvitatud toorest meelega pääle hüpet, mille järelendusena Kalevi massöör-kiirarst familiäär nimega papi Tomson Reinu õlane

haaras ja aploosiga hääkskiitmist leidnud sprindiga ta väljalt ära viis. Venelaste toorust registreeris viinlasest vilemees M. Adler kahe 11-meetriga Vene väravasse. Lukkusega löi need maheda võrgusahina juures sisse siis esimest korda internatsioonaal olnud Kaljot. Värava seis oli sellega juba ainult 3:2 Vene eduks, kuid 84. minutil pressitakse kahe kaitsja vahelt rinnaga meile veel üks värav. Lõpuseis jäi 4:2 (2:0).

Võistlus andis oma erakordsusega enesteki palju kõneainet, kuid veel suuremaks läks kõnelemine päev hiljem. Oli peetud ühine bankett Nõuk. Vene siinses saatkonnas, millel kuuldi eelpool nimetatud „Euroopa võitmist“ venelaste poolt ja nõukogude esitaja ülistust punase spordi punastele jalgpallimeestele. Nähti meilt peenrahana saadud võistluse bruttosissetuleku 50-mend protsenti Vene mängijate poolt laialt ostude tegemiseks tarvitavat ja nähti venelaste välispasse, millel nad nõukogude poolt „komandeeritud“ jalgpallis võitma. See ja veel teised faktid aitasid kaasa Vene mängijate professionalism kindlakstegemiseks. Number läks suureks ja peetud võistluse kohta asetati venelaste aurik „Schlesien'il“ Kronstadti poole sõidu ajal küsimus: Kas Vene meeskonna võit? Selle suure küsimusmärgi kohta oli vastus: Ei, sest meie vastu olid „profid“. Viimased kui kogu elu jalgpallile pühendanud, pidid olema loomulikult paremad ja nende poolt meil saavutatud resultaati ei vasta olude vahe suurusele. Kaheväravaline edu on profide kohta väike.

Kõditav on tekkinud suhete jätkamine. Seda mitte professionalismis tõttu vaid Vene praeguse imemaa olude mittetundmise pärast meie sportlastele. Vene sinne esitaja andis lubaduse meie sportlasi vastu võtta tuleval aastal punases Moskvast. Võistlusreis Venesse oleks selle täidemenekul sensatsiooniline.

Poolakatega ootame revanshi Krakovis.

Päev päle venelaste ärasõitu, mil oli 21. september, saabusid poolakad. Rong jäi hiljaks 2 half-time'i. 3-nda klassi internatsionaal magamisvagunist astus välja 15 parajat meest, kes Kalevisse jõudmisel erksad olid oma seltside märke meie omadega vahetama. Selle toimetamisel juhiti külalised, kes olid Poola kuulsatest jalgpallitsentritest Krakovist, Lvovist ja Posnanist, Eesti „Vaasale“ mis viis neid 1. Poola Soome maavõistlusele Helsingi.

Päältnägija sai ütelda Soome-Poola võistluse kohta, mis lõppes eelmise hääks 5:3 (3:1), järgmist: Poolakate hää tehnika, mille soomlased surmasid kiirusega. Soome ääreaajad Kelin ja Äström olid oma kiirjooksuga alatihti löikamas Poola väravasse. Soome edurivis oli hää mäng, millest kõneldakse kui Kesk-Euroopa reisi tagajärjest. Hää oli ka Poola edurivi, millega seletatav vastulöödud 3 väravat. Löögivõime edurivi on hää jalgpallimaa ja meeskonna tunnus.

Soome-Poola võistluse ühe järeldomendina on tuua viisakuste vahetus banketil, kus meil tuntud Soome vahekohtunik G. Sund küsis teise pool lauda istuvalt Poola pikalt väravavahilt Wisniewsky'lt: Mis Teie Soome jalgpallist tõsiselt arvate? Viimane vastas: Mõne aasta pärast võite meile juba konkurendiks tõusta! — Sõnades suur kaotaja üleolek.

Teisip., 25. sept. juhtis võistlust poolakatega V. Eklöv, kes olnud vahekohtunikuks ka 1. maavõistlusel Läti-Eesti Võistlus Poolaga, mis oli meile „Soome eeltreeninguks“, kujunes välja vähe liig hapult. Ei saa ju rahuldusega väljalt ära minna kui esimesel poolajal kogu aeg suus tundsid võidumaiku. Publik jälgis rõõmsalt kuidas pall esimese poolaja enamuse püsis poolakate värava karistusala piiril. Kõik ootasid esimest väravat, millega poolakad oleks olnud moraalselt hävitatud ja meie loodetavasti oma võidu kindlustamist oleks jatkanud. Poola vasak tiib, meesk. kapt. Miller, pörutab oma läbimurdega esimese palli vasakust ülevalturgast meie võrku. Minut hiljem arusaamatuse moment meie kaitses ja pall uuesti võrgus. Teine poolaeg toob sellele 2 väravat juure, mis resultaadid teeb pööraseks. Suur on juubeldus kui Joll lööb auvärava. Poola kaitsja järellöögiga Jolli jala pihta on pall juba tugeval hool võrgus, kui Poola mahavisand väravavaht raskelt maad küünib.

Mängu loomulikuks tagajärjeks pidi olema võit Poolale, kelle mängijad üksikult olid paremad ja omasid hääd rutiini. Paremaks meheks poolakatel oli väike tõmm keskpoolkaitsja Sliva, kes tegi imetööd. Mees on ilmasõjas kaotanud parema käe. Mängul võis näha, kuidas vasak käsi tasakaaluhoiuks kõrgel õhus tantsis, kuna parem kinnastatud kunstkäsi liikumattusega osa võttis oma peremehe mängust.

Nagu tähendatud, olid poolakad oma parema jalgpallikäsitusena õigustatud võitma, kuid see oleks pidanud avalduma vähemas vahes. Ei taha ka eitada tasa-

kaalu võimalust selle mängu kohta. Mängu järele ütles Poola meesk. esit. A. Oubanski, et ta meie meeskonnas nägi edurivi ja poolkaitse koosmängu, mis oli harukordselt häa.

Lõpukokkuvõtteks Poola mängu kohta jääb, et meie tuleval aastal poolakatega Krakovis julgelt kokku läheme. Revanši pääle ootamine on magus, eriti siis kui vastaseks on mehed, kellelt küll 1-2 palli võib võrku saada, kuid kelle võrgu lähedale pääsemine meie poolt peaks olema sama kindel.

Euroopas mürateinud Vene jalgpallimeeskond.

Akeli foto

Ei saa toomata jätta avaldust, mis vähemalt üheski asjas meile satisfaksiooniks. Kirjutusest juba tuntud Poola väravavaht, kes oli meeskonna internatsionaalsemaks meheks, ütles, et Eestis kõvasti saab süüa, mida ta Soome kohta ütelda ei saavat. Kõrvalistuja V. Eklöv arvas, et viimase põhjus seisvat Põhjamaa (Soome) erilises köögis.

Võitjad mõlemad — soomlased ja eestlased.

Eesti nahkkuuli ajaloo esimeseks suupäevaks, mida tulevatele aastasadadele jäädvustamiseks nagu kord ja komme tuleb ajaraamatusse sissekirjutada kuldtähtedega, jääb 30. sept. 1923, mil 4. Soome-Eesti maavõistlus andis Eesti võidu 2:1. Arvude järjestuse 2:1 poolest on see resultaat täpselt sama, mida Austria jalgpalli suursugu samuti näitas Soome vastu. Missugune võrdse kõrvutiseadmise võimalus — Austria ja Eesti! Mõlemad määrasid oma suhted Soome jalgpalli vastu ühise

Araabia numbritest koosneva avaldusvormiga 2:1.

Eelpooltoodu kuulub juba triumfi kirjeldusse, kuna alata tuleb eellugudest.

4. Soome-Eesti maavõistlus jäi hooaja lõpuks, mil meie jalgpallimehed olid jõudnud rännata Lätis, Leedus, Poolas ja Saksas, kus tutvunesid sealse nahkkuulimänguga. Suure reisi tagajärjena konstateerisid meie mängijad asjaolu, mida siin toome kõigile teadmiseks. Asjaolu enesest on järgmine, et ka läbisõidetud jalgpalli suurlaualmail palliveeretamine sünnib

ikkagi veel mängijate eneste jalgade ja pää abil, kuna selleks kusagil seni veel tarvitusele ei ole võetud mingid tehnilisi soodustusi. Selle tagajärjena tuli meie jalgpallimeestel koju tagasipöörata ilma ühtki jalgpallimängu auru- või elektrimasinat kaasa ostmata, milleks küll meie jalgpalli edasiviimise mõttes olid kaasa võetud rahasummad.

Väljamaa viimase moena saadi ainult tähelepanna, et sealsed suurmängijad häa tehnika kõrval tarvitavad kõige pealt kiiret rinnaga pressimist.

Nende teadmiste olemasolul meie mängijate juures lähenes soomlaste kohale jõudmine. Seni olime olnud soomlaste suhtes allpool võistlust, mida õudusfaktidena tunnistasid senise kolme maavõistluse tagajärjed. Neil põhjustel oli meie spordi ilma suurhäätel — spordi ajakirjadel ja ajalehtedel ja spordiilmal enesel, see viimane tähendab praegusel korral meie paljunõudlikku spordipublikut ennast —

kõigil ühiselt ainult lihtne küsimus: Palju kaotab Eesti Soomele? Ette arvatud kaotuse keskmine indeks oli päälegi ainult 5.

Sarnase olukorra juures, mis valitses üle maa, saabus 29. sept. õhtul kell 6 ühel Baltimere majesteetlikumal laeval „Rügenil“ 16 soomlast, neist üks prouva. Laeva randumisel ja külaliste voorimeestele istumisel oli ilm pilvine. Õhtul oli päälle tavalikku lõunasööki veel juhused kõneleda Soome representatsioonimeeskonda saatva 2-he esitajaga. Mõlemad, neist üks vilemees G. Sund ja teine Soome liidu laekameister E. Pekonen, tundsid meie ränga kaotuse ootusi kui oma vestitaskut ja olid selle tõttu mängu loodetava tulemuse suhtes meile ülilahked. Sund oli selles piiritu ja lausus muredest vabana: No nii, Eesti võit 2:1 või 3:2. Teine — Pekonen pidas parajaks viisakuseks lubada 3:3.

Võistlusest tegelikult mitteosavõtivate poolt öö ärevalt läbimagamise järele oli käes pühapäev 30. sept. Kuna paar päeva varemalt oli tulnud sademeid, siis kõmisesid hommikul trotuaaride kiviplaadid meie internatsionaalide ja liidutegeliskite sammude all, kes rännakuga ühelt spordiväljalt teisele studeerisid nende olukorda. Üks oma suuruse tõttu praegune poolametlik maavõistluste väli — näitas enesel pori, kuna teise pind oli lühidalt äramääratuna hääs vormis. Maavõistlus otsustati kaunima mängu võimaldamiseks pidada viimasel, s. o. Spordi väljal.

Inimesi voolas kella 2-st — 1/24-ni, mil rahvusvaheliste kommete täitmise järele mängijad algasid oma suurpartiid. See partii oli vahelduv, nagu spordireporterid mängukäigu kohta kirjutavad. Tempot pidasid kiired soomlased, millele vastu kaaluks meie mängijatel tuli kombinatsioon läbi viia erakordse kärmusega. Vahelduvus kiirete kombinatsioonidega, mis annab ka kriitiliste momentide mõlema poolse rikkuse, on pääomadusteks tõmbavale mängule, milleks oli seni juba niipalju nimetatud 4. maavõistlus. Algminutid soomlaste pressiga, siis mängu lahtiseks minek. Pikamaajooksu indiaanlane Paal söödas palle üle välja vasakule tiivale, kus Brenner kihvtiseks läinud Jolli kaasabil energiliselt löikab Soome värava pääle. Brennerist söödetud palli omabki tsentris Tell, kelle pommiga Eesti kirjutab oma hääks 1:0. Kogu meeskonna kaitse ja poolkaitse ühtlaselt hää ja edukal tööta-

misel jätkab meie edurivi oma atkaake. Brenner läheb korduvalt sprindi kiirmarsil Soome värava pääle, Joll lööb 20-nelt meetritl madala otseühenduse ekspresivi vuhinaga pommi pääle ja Paal paneb kahe meetri pääl väravast vasakult tulnud õhusööduga palli pääga võtmisega soomlased momendiks, mis kestis kuni pall napilt oli üle lati lennanud, kahvatama. Võiduga 1:0 mindi vaheajale. Teisel poolajal Tellil tagasitulematu võimalus, löödud pall läheb posti kõrva. Edasi sähvab Joll vasakult terava pääle, mida Belevitsh suudab ainult paremale ärajuhtida, kus kera hangib Väli ja omaltpoolt laseb pommi. Vahe pääl teeb hoogu läinud Soome vasak tiib Aström üksiksöite meie värava poole. Ühel teekonnal tsenderdab, palli võtab Österlund ja seab kiire löögiga 1:1. Tõeliku paremuse näitajana vastatakse meilt peost libesida ähvardanud võidu jaluleseadmise 2:1. Palli söötis Tell ette läbitormavale Jollile.

Võit oli käes ja mehi võis autodel sõidutada Kalevi dushi alla.

Kool & Mäng

Tallinn, Vana Posti t. 2
Kõnetraat: 16—56, 21—78

Mänguasjad, Koolitarbed,
Süstad ja tõukekelgud.

Õhtul andis liit maavõistluste üldtraditsiooni järele banketi, mis oli korraldatud Ühisklubis. Bankett läks elavusega. Tuumakamaks sääl räägitust oli ühe seltsi esitaja kõne, mis järjekorras oli viimane ja selle tõttu sattus ühte jäätise nautimise ajaga. Seda viimast kõnet kandis mõte, et soomlaste ja eestlaste vahelistel võistlustel ei ole võitjat ega kaotajat: mõlemad — soomlased ja eestlased — oleme vennasrahvad, kellest ühe võit on ka teise võit ja vastupidi.

Külaliste ärasaatmisel sadamas oli viimaseks käepigistajaks parempoolset kaitset mänginud turulane Ivar Grannas, paras napsusõber, kelle palitu hõlmade vahelt lahkumiselgi vaatas välja soliidne pudel.

Half-Volley.

Kalevi jalgpallimeeskond sadamas enne ärasõitu. Keskel tagumises reas kübaras A. Anderkopp, seltsi esimees, praegune sõjaminister.

Kalevi jalgpallimeeskond ringreisul väljamaal.

Veel mullu paistis meil täitsa mõttetu olevat väljamaa ringreisu ettevõtta, sest meie jalgpallisport on võrreldes väljamaaga õige noor. Seekordne Austria treener hra Lustig tähendas, et meil enne veel mitu hääd aastat õige tõsiselt harjutada tuleb, kui sarnase mõtte teostamisele asuda. Tarvis olla seejuures mitte üksi näidata, et palli lüüa osatakse, vaid et ka sellejuures kindel taktika ja mängutehnika oleks. Siis oleks sellest ka teatud tulu ja mänguedu.

Tänavu kevadel, kus võimalus oli Soome, Läti, Poola ja Saksa meeskondadega jõudu proovida ja pea kõik löödud olid sunnitud tagasi pöörama, kerkis jälle päevakorda väljamaa ringreisu kavatsus. Omaltpoolt mõjus sellele tublisti kaasa Norden-Nordwesti kutse. Treener Adler juhatusel oli meeskond jõudnud tublisti tugevneda ja tehniliselt edeneda, nii et reisu kordamineku lootused heledamad olid. Sõit Saksamaale määrati viimaks kindlaks, tingimisega kunni 8 võistlust ära pidada. Ei olnud vähe, kes seda arvu liiga suureks pidasid, põhjenedes mängijate nooruse ja väheste reisukogemuste pääle. Isegi treener Adler arvas seda

paljuks, päälegi kus sakslased kõik välja panevad, et omi kaotusi tasuda.

Nende ridade kirjutaja püüdis omaltpoolt tõendada, et pojad välja peavad ja lisaks veel Poolas, Leedus ja Lätis mängida võib, kokku kunni 14 võistlust. Muidugi ei tahtnud keegi uskuda — 30—35 päeva jooksul 14 mängu! Sai siiski lõpuks kokku lepitud, et Saksamaal lubatud 8 mängu lööme ja kui väsimust tunneme, kohe koju pöörame, kui jõudu jätkub — veel koduteel mõne võistluse lööme.

Reisu vastu puhkust ei saadud, olid liiduvõistlused Leedu ja Poolaga jne. Kalev oli sunnitud suurema kogu mängijatega kaasa võistlema. Päälegi said mõned mängijad kaunis tähtsusega vigastusi, mille paranemiseks pikemat aega oleks kulunud, kuid nüüd hurraa-pääle välja sõideti.

Kirjeldused võistlustest on ajalehtede kaudu üldiselt tuttavad, neid siin enam tooma ei hakka, tahaksin ainult teepääl nähtut veidi arvustada, eriti sakslaste mängu. Ringreisul oli võimalus näha kooliõpilaste, noorte, B ja A klassi, linnade ja maade võistlusi, mille järel vististi eksida ei võiks.

Meil on sakslaste mängu liiga kõrgelt hinnatud. Taktilisest on nad üsna nõrgad. Harjutused on neil, kas „tagumine“ ühe värava all rüsinal või „kahepoolega“ mäng. Seesuguseid harjutusi, kui meie Austria treener tarvitab, ei olnud näha. Seepärast ei puutunud noorte mängus ka kusagil hääd pallikäsitus silma. Ei ole ka näha mingit ühtlust, on ainult mõned juhulikud hääd jõud — nagu meie provintsi-meeskondades.

Nende seltsidega, kellega kokku puutusime, kellegil treeneri ei olnud, olla praegustes oludes võimata.

Vanemate mängijate hulgas on näha hääd materjaali: tublid jooksjad, hääd energia, täpsed löögid, kuid puudub mängu üldvõime, tehakse ainult soolosisid.

Teravalt puutusid nimeetatud puudused mängus Praaga—Berliin silma.

Tshehid olid oma toreda kokkumänguga täielikud välja peremehed ja löbu oli jälgida nende madalat, kiiret ja täpset liikumist. Berliinlased saavutasid küll vahetevahel ka soolodega edu, kuid see oli kõik ainult juhuline ja ei jätnud hääd muljet.

Õige vastik oli Soome—Saksa maavõistlus Dresdenis, kus vastamisi õige nõrka

ja toorusrikast mängu esitati. Olime pööraselt imestund Saksa koosseisu üle; ei mingit kokkumängu ega taktikat, värava vaht taob palli maast, kaitse dribbeldab veel värava ees, tormajad löhuvad palli umbropsu pikkade löökidega ettepoole.

Kalevi jalgpallimeeskond laeva lael sõidul Stettini.

Akeli foto.

Kokkuvõttes tuln otsusele, et sakslased meile jalgpallis õpetlikud ei saa olla, niisamuti tuleb nende treeneritest loobuda, — mida ka Tallinnas naabriseltsi treeneri kohta võiks ütelda.

Leedu mängudest oli mäng Meemelis sakslastega õige huvitav, selle vastu oli aga Kovno veel õige nõrk. Loota on siiski, et paari aasta pärast ka sääl hääd mängijad ei puudu — huvi on suur.

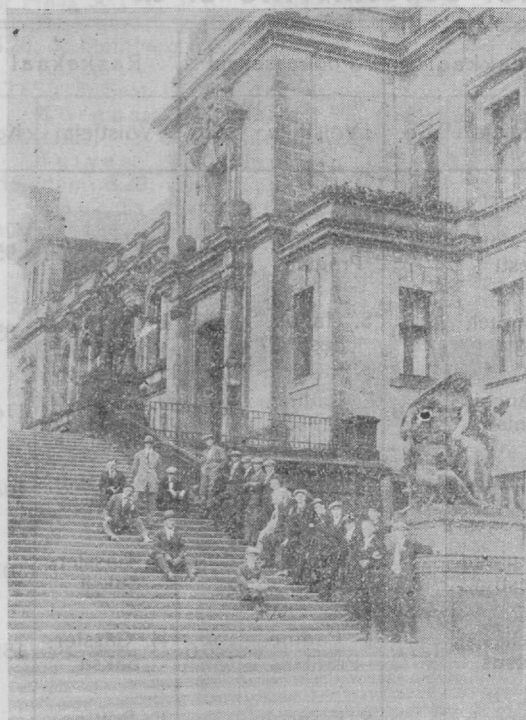
Läti mängu on küllalt Tallinnas nähtud. Kaiserwald, kes mullu siin käis, on ennast mõne väljamaalasega täiendanud ja näitas suurt energiat, puudub aga veel kavakindel kombinatsioon.

Kalevlased näitasid igalpool õige hääd mängu, mida ka väljamaa ajakirjandus tõendab. Miks aga tagajärg mitte just

Jalgpallimehed Saksa-Shveitsis mägedes. Mehed on mäe tipule jõudnud.

Akeli foto.

Kalevi jalgpallimeeskond Dresdeni vaksalis.

Akeli foto.

hiilgav ei ole väravates, siis on kindel fakt, et mängijad veel noored ja puudub füüsiline jõud, mida hää mängija värava all otsustaval silmapilgul peab kasutama. Kombineeritakse värava all liiga palju, et ennast vabaks mängida, mille järeltus ikka see, et ettevõtte äpardab. Ka ei ole löögid veel küllalt tugevad.

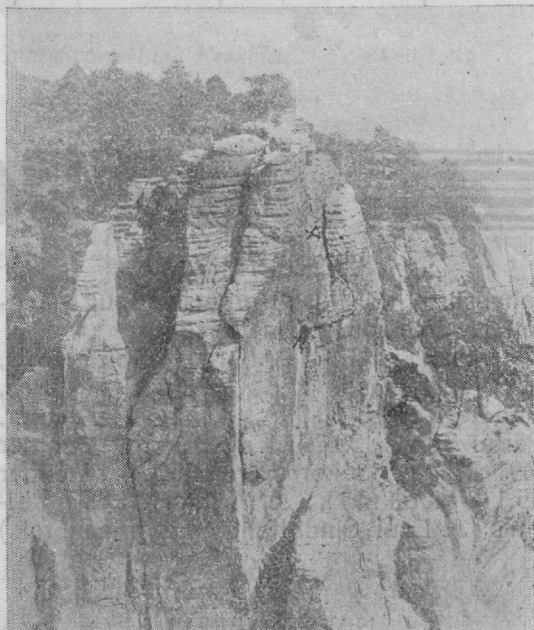
Ettekujutus, väljamaal häid mänguvälju leida, oli ekslik. Võime uhked olla oma Tallinna väljade üle, väljaarvatud muidugi Berliini staadion. Linnades, nagu Stettiin ja Dresden, kus enam kui 20 aastat jalgpalli mängitud, tohiks see enam kui andeksandmatu olla. Seltsid kel oma väljad, on korralduse mõttes õige puudulikud. Niisama on päältvaatajate arv võistlustel õige piiratud. Näit. tähtsal võistlusel Praaga—Berliin oli päältvaatajaid kõigest 25.000 5½ miljonilise Berliini kohta. Naeruväärt vähe! Viimasel ajal meil Tallinnas nähtud 6000 120 000 elaniku kohta tohiks selle kõrval rekordaruks pidada.

Piletite hinnad on sääll võrdlemisi meie omadega naeruväärt odavad. 60.000 mk. isteplatsid, see oli tolkorral 6 eestimarka. Seisuplatsid 30.000 mk.

Kokkuvõttes võib öelda, et Kalev oma ülesande hiilgavalt läbi viis ja Eesti jalgpalli vääriliselt esitas. Mängides 28 päeva jooksul 12 mängu ja võites vahekorraga 19:15, ilma et ükski mängija tõsiselt vigastada oleks saanud, niisama koju jõudes 4 päevase puhkuse järel Eesti vanameistril lüües, on ta oma vastupidavust ja rahvusvahelist kõrgust tõendanud.

Üksikud mängude tagajärjed olid:

Kalev — Titania	0:2
„ — Stettiner Sport-Club	3:0
„ — Dresdener Spielverein.	1:1
„ — Norden-Nordwest	0:0
„ — Union Potsdam	0:2
„ — Turn-Verein Memel.	3:2
„ — „ „ „	2:2
„ — LFLS, Kovno	5:0
„ — Kovno koondud	3:2
„ — Kaiserwald	2:2
„ — Riia jalgpallikl.	1:2
Kokku	19:15

Jalgpallimehed Saksa-Shveitsis mägedes. x x märgitud kohtades on mehed kaljupragude vahel nähtaval.

Ilmarekordid tõstmises 18. septembriks s. a.

Tõste-ala	Sulgkaal		Kergekaal		Keskkaal		Poolraskekaal		Raskekaal	
	Võistleja	Kg.	Võistleja	Kg.	Võistleja	Kg.	Võistleja	Kg.	Võistleja	Kg.
Rebimine paremaga	M. Martin, Prantsus	62,5	E. Decottignies, Prant.	73,0	A. Neuland, Eesti	77,5	E. Cadine, Prantsus	90,0	L. Vasseur, Prantsus	95,0
Rebimine vasakuga	F. Ducher, Prantsus	60,0	F. Arnout, Prantsus	70,0	L. Viliquet, Belgia	76,0	S. Hallop, Eesti	77,5	L. Vasseur, Prantsus	85,0
Rebimine kahega	M. Martin, Prantsus	85,0	A. Neuland, Eesti	91,0	R. Francois, Prantsus	97,0	E. Cadine, Prantsus	108,0	J. Alzin, Luksemburg	114,0
Tõukamine paremaga	H. Ruolt, Prantsus	78,0	E. Decottignies, Prant.	92,0	A. Puusaag, Eesti	92,5	E. Pettersson, Rootsi	94,0	L. Vasseur, Prantsus	104,0
Tõukamine vasakuga	M. Martin, Prantsus	67,0	De Haes, Belgia	85,0	A. Neuland, Eesti	92,5	A. Monnet, Prantsus	90,0	H. Gässler, Saksa	101,0
Tõukamine kahega	H. Graf, Shveits	107,5	De Haes, Belgia	122,0	S. Heiles, Prantsus	127,0	E. Cadine, Prantsus	140,0	H. Gässler, Saksa	151,0
Surumine kahega	H. Graf, Shveits	90,0	E. Vanaaseme, Eesti	90,0	R. Francois, Prantsus	92,5	R. Francois, Prantsus	95,0	F. Bottino, Itaalia	116,0

Jules Rosset,

Rahvusvahelise tõsteliidu esimees.

KODUMAALT

VÄNDRA TERVISE

rahvuslistel võistlustel augusti lõpul saavutati järgmisi paremaid tagajärgi:

100 mtr.: E. Teinburg, Pärnu Tervis, 12,2 (eeljooksus 11,8); kuul: A. Riis, Väandra Tervis, 10,90; ketas: J. Meimer, Pärnu Tervis, 33,79; kaugus: J. Meimer 45,11; kolmik: J. Meimer 1149; teivas: J. Laur, Sindi Kalju, 282 (maak. rek.)

✱

NARVA KALEVI

rahvuslistel võistlustel 6. ja 7. septembril näidati järgmisi paremaid tagajärgi: 100 mtr. naistele: Einstein, Narva Kalev, 13,6 (maak. rekord); 60 mtr. naistele: Einstein 8,4 (Eesti rekord); odaviske naistele: M. Kubjas 22,95 (maak. rek.)

✱

JÜRI LOSSMANNI JUUBELIVÕISTLUSED.

60 mtr.: 1. Neumann. Ak. sp. kl., 7,2; 2. Pereversin, Kalev; 3. Kesküll, Sport.

150 mtr.: 1. Kesküll 17,9; 2. Küttim, Sport, 17,9; 3. Saulmann, Sport, 18,1.

300 mtr.: 1. Kesküll 39,1; 2. Küttim 39,3; 3. Saulmann 39,4.

800 mtr.: 1. Jaanvaldt, Sport, 2,04,7; 2. Huuk, Kalev, 2,05,1; 3. Alsok, Kalev, 2,09,7.

3000 mtr.: 1. Paal, Sport, 9,39,5; 2. Raba, Sport, 9,40,2; 3. Gern, Sport, 9,47,6.

25.000 mtr.: 1. Lossmann, Kalev, 1.32.27,5 (Eesti rekord); 2. Paal 1.43.47,5; 3. Sinkel, Sport, 1.45.07,9.

110 mtr. tõkkeid: 1. Neumann 18,6; 2. Steinberg, Tartu Kalev, 19,3.

100 mtr. naistele: 1. Einstein, Narva Kalev, 13,6 (Eesti rekord); 2. Prass, Kalev; 3. Lukin, Akad. sp. kl.

Kuul: 1. Tammer, Kalev, 13,85; 2. Klumberg, Kalev, 12,61; 3. Neumann, Kalev, 12,59.

Ketas: 1. Kalkun, Tartu Kalev, 40,88; 2. Tammer 37,96; 3. Ernesaks, Kalev, 35,55.

Oda: 1. Saat, Tartu Kalev, 49,61; 2. Uibopuu, Sport, 47,37; 3. Renke, Sport, 45,78.

Oda naistele: 1. Peek, Kalev, 31,31; 2. Prass 30,11; 3. Kõiv, Tartu Kalev, 26,42.

Kaugus: 1. Klumberg 6,51; 2. Ever, Kalev 6,20; 3. Steinberg 6,00.

Kolmik: 1. Ever 12,81; 2. Noss, Kalev, 12,63; 3. Saat 12,16.

Kõrgus: 1. Steinberg 1,60 (168); 2. Ever 1,60 (1,65); 3. Antson, Tartu Kalev, 1,55.

Teivas: 1. Martin, Tartu Kalev, 3,20; 2. Neumann 3,20; 3. Antson 2,80.

Kaugus naistele: 1. Einstein 4,59, lisa-hüppes 4,86 (Eesti rekord); 2. Prass 4,40; 3. Peek 4,22.

*

100 mtr.: 1. Pereversin, Kalev, 11,7; 2. Liljenkrantz, Sport, 12,3; 3. Neumann, Ak. sp. kl.

200 mtr.: 1. Pereversin 24,2; 2. Neumann 24,6; 3. Liljenkrantz 24,7.

800 mtr.: 1. Gern, Sport, 2,11,2; 2. Alsok, Kalev, 2,11,6; 3. Jucevicz, Ak. sp. kl.

1500 mtr.: 1. Gern 4,27,4; 2. Antson, Tartu Kalev, 4,27,8; 3. Jucevicz 4,35,2.

3000 mtr.: Antson 9,52,4 (maak. rekord).

5000 mtr.: 1. Tiisfeldt, Kalev, 17,15,7; 2. Allik, Kalev, 17,26,8; 3. Reimann, Tartu Kalev.

Tunnijooks: 1. Lossmann, Kalev, 17,091,3 2. Sinkel, Sport, 15,967,73; 3. Reimann 15,116,40.

Saulmanni juubelivõistlused. Saulmann võidab Keskülli. Akeli foto.

ÜLERIIKLISED SÕJAVÄE ESIVÕISTLUSED.

100 mtr.: 1. Keskülli 11,4; 2. Küttim.

200 mtr.: 1. Küttim 24,8; 2. Keskülli 25,3.

400 mtr.: 1. Küttim 55,1; 2. Keskülli 55,7.

800 mtr.: 1. Küttim 2,15,6; 2. Keskülli 2,15,6.

1500 mtr.: 1. Peklevkin 4,48,0; 2. Ruudi 4,49,0.

5000 mtr.: 1. Ruudi 18,19,4; 2. Rebas 18,22,0.

10000 mtr.: 1. Rebas 37,28,4; 2. Rapp.

Kaugus: 1. Frese 6,34; 2. Küttim 5,89.

Kõrgus: 1. Nuude 155 (162); 2. Freese 155 (160).

Kolmik: 1. Frese 12,52; 2. Lossmann 11,91.

Teivas: 1. Granberg 3,00; 2. Tein 2,90.

Kuul tugevamaga: 1. Rosenbladt 13,02; 2. Alev 11,21.

Kuul summa: 1. Rosenbladt 23,35; 2. Tulpe 20,84.

Ketas tugevamaga: 1. Frese 36,80; 2. Rosenbladt 36,67.

Ketas summa: 1. Rosenbladt 66,98; 2. Frese 65,94.

Oda: 1. Üibopuu 45,02; 2. Waldoif 43,49.

Granaat: 1. Rav 78,50; 2. Kimm 76,40.

*

TARTU KALEVI RAHVUSLISED

8. ja 9. SEPTEMBRIL.

60 mtr. naistele: 1. Prass, Kalev, 8,5; 2. Einstein, Narva Kalev; 3. Lukin, Ak. sp. kl.

110 mtr. tõkkeid: 1. Neumann 18,4; 2. Steinberg, Tartu Kalev, 18,8.

Kaugus naistele: 1. Einstein 4,67; 2. Prass 4,53; 3. Peek, Kalev, 4,39.

Kaugus: 1. Neumann 6,24; 2. Pereversin 5,98; 3. Steinberg 5,94.

Kõrgus: 1. Steinberg 1,65; 2. Tiitso, Ak. sp. kl., 1,60; 3. Martin, Kalev, 1,55.

Teivas: 1. Martin 3,20; 2. Neumann 3,10; 3. Renke, Sport, 3,00.

Kuul: 1. Neumann, Kalev, 12,66; 2. Saat, Tartu Kalev, 11,95; 3. Mitt, Tartu Kalev, 11,68.

Ketas: 1. Kalkun, Tartu Kalev, 40,41; 2. Ernesaks, Kalev, 35,73; 3. Ivask, Tartu Kalev, 35,37.

Oda: 1. Saat 52,96 (maak. rek.); 2. Redlich, Kalev, 45,39; 3. Viin, Noorsooselts, 43,00.

*

REINHOLD SAULMANNI JUUBELI-VÕISTLUSED.

150 mtr.: Küttim, Sport, 17,6 (Eesti rekord); 2. Pereversin, Kalev, 17,7; 3. Byström, Sport.

250 mtr.: 1. Liljenkrantz, Sport, 30,7; 2. Pereversin 30,8; 3. Keskülli, Sport, 30,9.

400 mtr.: 1. Saulmann, Sport, 53,9; 2. Keskülli, rinnaosa järel; 3. Küttim, 54,3.

1000 mtr.: 1. Gern, Sport, 2,42,2; 2. Raba, Sport, 2,47,7; 3. Ende, Kalev, 2,55,3.

1 mail: 1. Gern 4,41,6; 2. Raba 4,52,2; 3. Foberg, Sport.

3 maili: 1. Paal, Sport, 16 21,1; 2. Allik, Kalev, 16 31,2; 3. Sinkel, Sport, 16 54,8.

20 000 mtr.: 1. Paal 1.16.38,9 (Eesti rekord);

2. Sinkel 1.20.56,0; 3. Rebas, Kalev, 1.25 42,4.

Kaugus: 1. Frese, Sport, 6 00; 2. Hiiop, Kalev, 5,99; 3. Noss, Kalev, 5,92.

Kõrgus: 1. Mihailov, Kalev, 1 65; 2. Frese 1,60; 3. Saat, Tartu Kalev, 1,60.

Kuul kahega: 1. Rosenblatt, Kalev, 22 82(12. 9); 2. Lehtmets, Kalev, 22 15; 3. Tulp, Sport, 21,54.

Ketas kahega: 1. Kalkun, Tartu Kalev, 69,51 (40,22); 2. Frese 64 93; 3. Rosenblatt 64,16.

Raskusheide 12,5 kg.: 1. Preismann, Sport, 13 12; 2. Frese, 3. Rosenblatt.

Vasaraheide: 1. E. Klumberg, Sport, 33 70; 2. Preismann 30,60; 3. Frese 29,58.

Odaviske: 1. Saat 91,81 (54 22); 2. Redlich 74 48; 3. Tell 71,79.

Kolmikhoota: 1. Hiiop 8,75; 2. Saat 8,58; 3. Mihailov 8,35.

*

VÕHMAS

16. septembril korraldatud võistlustel on J. Siilak, Viljandi sp. r., heitnud uue maakonna rekordi kettas 36,12 ja Rüütel jooksnud 1000 mtr. 3.03,2.

*

I BALTI RIIKIDE ÜLIÕPILASKONNA OLÜMPIAAD TARTUS.

Võistlusi peeti 15—16. septembril. Väljaspool Eestit oli osavõtjaid tulnud Poolast ja Lätist. Võistlused avati pidulikkusega ja olid konkurentsi poolest kõvad. Eesti suutis siiski tuntava ülekaaluga võitjaks tulla, omandades üksi enam punkte, kui mõlemid naabrirahvad kokku, nimelt 161 lätlaste 75 ja poolakate 72 vastu.

Võistluste tagajärjed olid:

100 mtr.: 1. Piontkovski, Poola, 11,6; 2. Veiss, sama, 11,7; 3. Jekals, Läti, 11,8.

200 mtr.: 1. Piontkovski 24,4; 2. Veiss 24,7; 3. Jekals 25,0.

400 mtr.: 1. Jaanvald, Eesti, 54,2; 2. Huuk, sama, 54,9; 3. Rey, Poola.

800 mtr.: 1. Jaanvald 2.05,0 (üliõpilaskonna rekord); 2. Huuk 2.05,5; 3. Tiisfeldt, Eesti, 2.06,7.

1500 mtr.: 1. Huuk 4 28,5; 2. Kostyzevski, Poola, 4,28,5; 3. Tiisfeldt 4 31,4.

3000 mtr.: 1. Kostyzevski 9 41,2; 2. Tiisfeldt 9 41,2; 3. Karczewski, Poola, 10 23,3.

110 mtr. tõkkeid: 1. Neumann, Eesti, 17,6; 2. Viin, sama, 18,0; 3. Jekals 18,3.

Teatejooks 800+400+200+200: 1. Eesti 3 55,9; 2. Poola; 3. Läti.

Kaugus: 1. Neumann 6 30; 2. Steinberg, Eesti, 6,10; 3. Kraamann, sama, 5,90.

Kõrgus: 1. Steinberg 1 65; 2. Jekals 1 60; 3. Neumann 1 60.

Kolmik: 1. Seezeneks, Läti, 12,29; 2. Steinberg 12,23.

Teivas: 1. Neumann 3 20; 2. Rzepka, Poola, 3 10; 3. Pessa, Eesti, 3 00.

Kuul: 1. Raminsch, Läti, 11,99; 2. Kolk, Eesti, 11,63; 3. Ivask, sama, 11,44.

Ketas: 1. Ernesaks, Eesti, 36 11; 2. Raminsch 35 06; 3. Jekals 33 76.

Väljaspool võistlust Ernesaks uue üliõpilaskonna rekordi 37,69.

Oda: 1. Paal 46,54; 2. Teinburg, Eesti, 45,90.

Raskus: 1. Treiberg, Eesti, 12,66; 2. Ernesaks.

*

VILJANDI SPORDIRINGI

rahvuslistel võistlustel 22. sept. saavutati järgmisi paremaid tagajärgi:

100 mtr.: Byström, Sport, 11,6; 400 m.

Byström 55,0; Ende Kalev, 55,4; 1500 m.:

Pukspuu, Järva spordiring 4 37,8 (Järva rekord); 60 mtr. naistele: Reinik, Uulu Kalev, 9,0; 5 maili: Rüütel, Vilj. sp. r.,

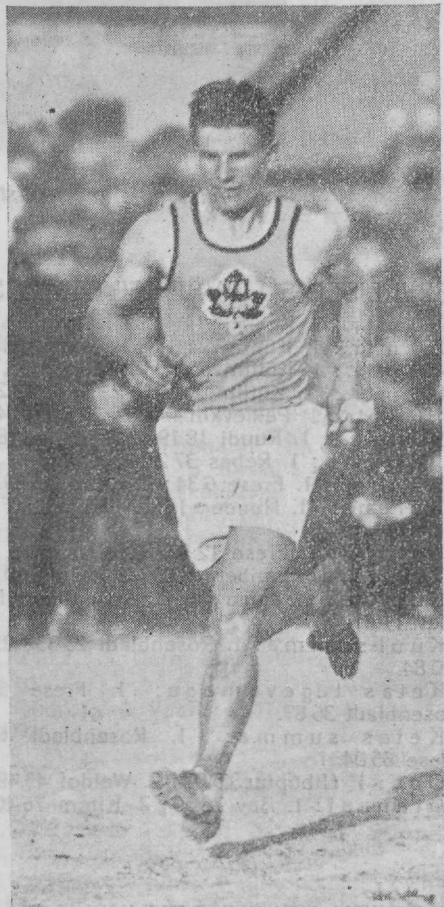
29 10,0; kaugus: Steinberg, Tartu Kalev, 6,14; kõrgus: Kõvamees, Mõisak. sp. r.

1 56; teivas: Kõvamees 2 82; kolmik: Steinberg 12 57; Nahe, Vilj. sp. r., 12 32

(maak. rek.); kuul: Kärt, Paide Maleva, 11,43; ketas: Pürn, Paide Maleva 37 20;

oda: Andresson, Vilj. sp. r., 43 17.

*

Heinrich Paal, tänavune Eesti meister tunnijooksus ja kümnevõistluses.

EESTI ESIVÕISTLUSED KÜMNEVÕISTLUSES, TUNNIJOOKSUS JNE.

21. ja 22. septembril.

Kümnevõistlus:

Võistleja	100 m.	Kaugush.	Kuultõuge	Kõrgush.	400 m.	110 m. tõkkeid	Keitahende	Teivashüpe	Odaviske	1500 m.	Punktid
Paal, Sport	13,2	5.26	9.51	1.45	57,6	22,3	32.90	2.90	42.43	4.31,2	4754.105
Saat, Tartu Kalev	13,2	5.46	10.99	1.60	65,4	20,1	33.85	2.80	53.62	6.19,1	4681.650
Frese, Sport	12,5	5.48	10.58	1.60	61,0	20,5	36.67	—	39.28	—	4164.800

Tunnijooks: 1. Paal 16.449,30; 2. Sinkel, Sport, 16.349,000; 3. Tiisfeldt, Kalev, 16.237,000.

Kõrgus hoota: 1. Mihailov, Kalev, 1.30 (1.32); 2. Roosileht, Floora, 1.30; 3. Hiiop, Kalev, 1.25.

Kaugus hoota: 1. Hiiop 2.86; 2. Roosileht 2.75; 3. Mihailov 2.73.

4 × 100 mtr.: 1. Sport 45,9 (rekord); 2. Kalev 46,9.

5 × 200 mtr.: Sport 2 00,2 (rekord).

4 × 400 mtr.: 1. Sport 3 36,4; 2. Kalev.

Kõrgus naistele: 1. Peek, Kalev, 120; 2. Prass, Kalev, 110; 3. Kubjas, Narva Võitleja, 1.00.

Oda naistele: 1. Peek 35.38 (rekord); 2. Prass 32.92; 3. Kampus, Narva Võitleja, 22.65.

Kaugus naistele: 1. Einstein, Narva Kalev, 4.64; 2. Prass 4.62; 3. Peek 4.46.

JALGPALLI KROONIKA

JALGPALLI ESIVÕISTLUSED. MEISTRID: A KL. KALEV, B KL. KALEV JA C KL. HARKU TASUJA.

Tänu jalgpalliliidu energilisele korraldusele algasid tänavused meistrivõistlused jalgpallis õige varakult. Ära jäid sellega nähtused, kus lõpumänge peeti vihmasaju all, lumega kaetud (1920 a. lõpumäng) ehk põhjani porisel pehmel väljal.

Liidu poolt tehtud korraldusega tõsteti Tartu akad. spordiklubi ja Türi spordiring, kui maakondade meistrid, A klassi. Võis loota elavamalt osavõttu esivõistlustest, kui kunagi varem. Ka töötasid kaks A kl. tõstetud provintsimeeskonda teatud määral elavust tuua.

Määratud tähtjaks, 20. aug. s. a. olid endid ülesannud meistrivõistlusest osavõ-

tuks üldse 29 meesk., neist A kl. — 5, B kl. — 16, C kl. — 8. Osavõtjate hulgas puudusid mingisugustel põhjustel Türi spordiring ja Tapa Sport, missugust asjaolu küll kahjatseda tuleb.

Loosimisel satuvad TJK — Narva Võitleja ja Kalev — Spordiga kokku. Ak. spordiklubi läheb kokku teise paari võitjaga.

Esimesena pidid võistlema TJK — N. Võitleja. Mõnesuguste arusaamatuste tagajärjel EJL-ga loobub TJK üldse osavõtust. Ka ütles varsti päle selle end võistlusest ära N. Võitleja. Esimene võistlus A tsüklis langes seega Kalev — Spordi päale. Seda võistlust võeti kui otsustandvat tulevase A kl. meistri kohta.

Sportlistes ringkondes suurema põnevusega juba hooaja algusest oodatav võistlus Spordi-Kalevi vahel oli kindlaks määratud 9. septembril. Võistluse ärapidamise kohaks Kalevi väli. Võistluse vahekohtunik palutud Soome palliliidu poolt, et mitte aset ei leiaks mingisugune oletus kohtuniku parteilikkusest ja üldse võimalus puuduks sarnaste väidetega opereerimiseks.

Vara kevadel, mil löödi esimesed mängud, võttis arvamine maad, et Kalev 1923 a. meistriks tuleb. Ka kinnitas meeskond ise seda arvamist mitmel puhul, lüües Saksa meeskondi, kellele teised kohalikud seltsid olid sunnitud alla andma. Siiski ei puudunud ka neid, kel oli usku Spordi sitkusesse ja hoogsasse mängu. Mängijad ise ei tihanud suuremat midagi lausuda. Kohtamise ootel käidi tumeda aimdusega ringi.

Üpraus ja Kaljot võistluses palli pärast.
Ake li foto.

KALEV — SPORT 1:0 (1:0).

Juba paar tundi enne võistluse algust hakkab rahvast Kalevi väljale voolama, kus käimas tsükli mäng Harku Tasuja ja Narva Võitleja C meesk. vahel. Pool tundi enne suurvõistluse algust on ruumikad tribüünid kiilutud. Taevast kerge pilvitus. Ilm päikesepaisteline.

Mõni minut enne algust ilmuvad meesk. publiku mõõduka käteplagina all väljale. Järgnevad mõned formaalsused ja vahekohtunik G. Sundi (Helsingi JFK) vile päälle alustab Sport, kuna Kalev väljapoole valis.

Mäng algminutitel väga kinnine. Kaitsakse piinliku hoolega väravaid ja ollakse üldse liigagi ettevaatlikud.

Kalevi tormajatel sobib kombinatsioon paremini. Pääle sõelumist Spordi värava all, lööb Joll (Kalev) karistusala piirilt värava päälle. Lööök oli kiirelt tehtud, tuli väravavahile väga ootamatalt ja enne kui viimane oleks pareerida jõudnud, oli värav tehtud. Tormiline kiiduavaldus Kalevile. Siit päälle muutub mäng elavamaks: üllatab ja vaimustab sageli publikumi oma kiires käigus ettetulevate situatsioonidega. Kindlamini käsitab palli Kalev. Spordil miskipärast ei edene kokkumäng küllalt ladusalt. Palju selles süüdi oli küll Kalevi poolkaits. Kalevi kaits. teeb puhtalt tööd vastandina Spordi omale. Poolaja lõpuni midagi tähtsamat ei sünni.

Teisel poolajal asub Sport alla päikest. Valdab algul mängu ja töötab paljutootavalt. Ent Kalev ei tüdine. Poolaja keskpaisus mäng rohkem Kalevi käes. Tormajad töötavad energiliselt. Värava pihta löömisi õige kasinalt. Lõpupoole saab Sport hoogu ja Kalevi värava all tekib mõnigi moment, mis oleks võinud tormajate suurema kindluse juures väravana naelutatud saada. Spordi vasak äär Kihlefeldt pääseb oma nobeda liikumisega mitmel puhul Kaljotist läbi kuid tema poolt otse klassilikud söödud ei anna tagajärge. Aeg kaldub lõpupoole, kaob lootus tasuväravasse, mis oleks mängule vast veel lõpul ägedama iseloomu annud. Kalevi meeskonna enam-vähem kaits. seisukorda asumisega muutub mäng kõige harilikumaks. Minutid venivad. Vahekohtuniku vile päälle lõpeb mäng, ilma et teine poolaeg oleks muudatusi toonud, 1:0 Kalevi kasuks. Lõpulikult poolehoidu võitnud Kalevi meeskond lahkub kiiduavalduste saju all.

Kalevi võit oli napp, kuid mängu arvesse võttes õigustatud. Vahekohtunik sai oma ülesandega kõige paremini toime.

Järgmine võistlus A kl. oli

KALEV — AKAD. SPORDI KLUBI 6:0 (4:0).

ASK (ak. spordi klub) saavutas kodus viimastel võistlustel Kaleviga ja Spordiga häid tagajärge. Ent tõsisemale mängutundjale oli siiski selge, et nende resultaatide saavutamisele aitasid tublisti kaasa olud,

Kalevi A. meeskond, Eesti meister A. klassis.

Vasakult: Lello, Väli, Rõks, Kaljot, Paalberg, Kaarmann, Joll, Brenner, O Silber (vahekohtunik), all: Pihlak, Lass, Vain.

milles mängiti. Seepärast oodati ka ASK suuremat lüüasaamist.

Mängu esimestel minutitel atakeerib ASK isegi paaril korral Kalevi väravat. Jõuab kuni 10 minutini tasakaalu enam-vähem alal hoida. Siis algab aga väravate löömine Rõksi poolt, millele Joll ja Ellmann lisa muretsevad.

Teisel poolajal on ASK täiesti võimetu Kalevi kombinatsioonide vastu. Harva on tulnud näha meeskonda nõnda abitus seisukorras. Väravate arv mis 6:0 päälle tõusis ei anna veel pilti sest võistlusest. Konstateerin siin fakti, et vastupanek ASK poolt oli äärmiselt nõrk. Värava alla kokkujooksunud mängijate hulka tuli Kalevil väljale meelitada, mille vastu aga klubi mehed suurt umbusaldust näisid tundvat. Ühe poole liig nõrkuse tõttu oli esivõistluste A kl. finaali kui võistlus väga kahvatu. Kalevi meeskonnale anti EJL-du poolt pärg üle, kuid asjata otsisid uudishimulised pilgud h-ra Saarepera karikat, mis loomulikult oleks väljal pidanud saama meisters meeskonnale üleantud.

*

MEISTRIVÕISTLUSTE B KLASSIS

oli osavõtt kõige arvurikkam. Tervelt 16 meesk. olid välja loositud. Vastavalt oli ka konkurents B klassis õige kõva. Paremad

meeskonnad olid siin Tall. Kalev, Tall. Sport ja Kohila Püsivus. Teised olid mänguvõime poolest tublisti nõrgemad.

B kl. tsükli huvitavamad võistlused olid ka nende kolme mainitud meeskonna vahel.

Esmalt olid koos

TALL. SPORT — KOHILA PÜSIVUS
4:0 (2:0).

Võistlus oli äge — tempo kiire. Kohila Püsivus näitas resultaadi päälle vaatamata hääd mängu. Parem meeskonna osa oli poolkaitse rivi, mille tsentrumis end. liidumängija Kuulmann.

Sport esines kõva ja kiire mänguga, mille ei suutnud provintslased vastu panna. Teisel poolajal Kohilale löödud väravaid tuli b nõrga väravavahi arvele panna.

Vahepeäl oli Tartus B kl. kõva konkurents

TARTU NOORSOOSELTSI JA AKADEEM. SPORD. KLUBI B

vahel. Paremuse küsimuse jättis nende meeskondade vahel peetud kahtunniline mäng, mis lõppes 1:1, lahtiseks.

Teistkordsel kohtamisel tuli võitjaks noorsooselts.

Kalevi B. meeskond, Eesti meister B. klassis.
Vasakult: Tanne, Läll, Kallaste, Prunn, Liiver, Piperal, Freiberg, Kipp,
Räästas. All: Pöder, Felicius.

Akeli foto

B kl. põnevam võistlus oli aga

KALEV — SPORT 3:2 (1:2).

Mõlemad meeskonnad näitasid hooaja kestel hääd vormi. 1923 a. veel kohtanud ei olnud. Arvamised paremuse üle läksid järsult lahku.

Esimene poolaeg lõpeb 2:1 Spordi kasuks, lõpuks suudab Kalev tagajärje 2:2 päälle viia. 1/2-tunniline lisamäng toob Kalevile võidu 3:2.

Tähendada tuleb, et Kalev pea terve mängu 10 mehega, kesktormaja Anieri vigastamise tõttu, mängis.

Edaspidises tsükli käigus võidab Kalev veel Pärnu Tervise 3:0. Imestada tuleb pärmulaste sitkust, kes omast palju igakülgsest eesiseva meeskonnale sarnaselt vastu suutsid panna.

Lõpuvõistlus B klassis oli

**TALL. KALEVI JA TARTU NOORSOOS-
 SELTSI**

vahel. Tartu noorsooseltsi meeskond, kes nähtavalt progresseerub, näitas sümpaatlikku mängu. Meeskonnast saaks kindlasti Tartu parem, tihedama kokkupuutumise teel pealinna meeskondadega. Tehniliselt kõrgelseisvate Kalevi mängijate vastu on aga meeskond valmimata. Esimesel poolajal suudab hoiduda suuremast kaotusest (kolm väravat), kuna teisel poolajal nähta-

vasti tüdinenud asjatust lootusetust mängust laseb väravate arvu tervelt pooltosina pääle tõsta.

Sellega oli Kalevi B meesk. viimane vastane pikast konkurentide reast võidetud ja ühes 1923. a. B kl. meistri nimetusega omandab ta vabrikantide ühingu auhinna ning E.J.L.-du tammepärja.

✱

MEISTRIVÕISTLUSTE C KLASSI

võistlused, millest osavõtsid kaheksa meeskonda, algasid ägedate võistlustega pealinna kolme suurema seltsi meeskondade vahel.

C klassi esimene võistlus oli

SPORT—TJK. 1:0 (1:0)

vahel. Mõlema meeskonna peatselt võrdsete võimiste ja soodsa ilma tõttu oli see võistlus üks C kl. tsükli parematest. Vaheldava mängu juures, milles ettetulevad sagedased kriitilised momendid, on märgata Spordi tormajate suuremat teguvõimsust. See tuleb ka ilmsiks esimese poolaja lõpul, kus Sport mänguseisu 1:0 oma kasuks seab.

Teisel poolajal on TJK paiguti ülekaalus, väravast aga aupaklikkus kauguses. Kõigi mõlemapoolsete püüdmiste pääle vaatamata lõpeb mäng resultaadiga 1:0 Spordi kasuks.

Järgnes võistlus C kl. varemate aastate meistrite vahel:

KALEV—SPORT 3:1 (0:1).

Võistlust oodati mõlema seltsi poolehoidjate ringkondades suure põnevusega. Võistluspäeval oli väli paiguti loikudega, paiguti paksu poriga kaetud. Vahekohtunikuks Ree (TJK). Mäng algab punktipealselt.

Mõlemad meeskonnad töötavad kogu energiaga. Tulevad ette mõningad lubamatud võtted mõlemalt poolt. Pääle lahendust kestab mäng endises tempos. Vahekohtuniku poolt fikseeritakse sagedased off-side'd Kalevi kasuks. Oleks nagu väike Spordi ülekaal. Sport saavutab esimese värava võistluse tuhinäs vasaku ääre Norgani poolt tsenderdud pallist, mis kõrgelt Kalevi väravasse vajub, väravavahile nähtavasti arusaamatal viisil. Sellega lõpeb ka poolaeg.

Pääle vaheaega alustab Kalev kõva surumist. Saab nurgalöögist tasuvärava. Mäng omab siitpääle järjest ägedama iseloomu. Kestev kerge uduvihm muudab raskeks vihmasajuks. Hoolimata sellest kestab heitlus, kui võituajades loodusjõuga raugematult edasi. Iga silmapilk kukkumised, vääratused, vaarumised. . . Keset kõige hullemat sätdu lööb Kalev teise värava. Sport on moraalselt allaheidetud. Veel ühe värava lööb Kalev, tistes tagajärje 3:1 pääle.

Kohe on aga Spordi juhatusel protest sees. Nõutakse Kalevi kõrvaldamist ühe mängija hilise registreerimise põhjal. E.J.L. rahuldab Spordi nõudmise, võtab aga kõikide C kl. meesk. üle kontrolli ette ja analoogilistel põhjustel kõrvaldatakse tsüklist Sport, TJK., Nõmme Kalju.

Edaspidine võistluste käik [on lihtne. Lõpuvõistlusel kohtavad N. Võitleja ja Harku Tasuja. Viimane võidab ülivõimuka

Rätsepa tarvituste kauplus

S. S. Orloff,

S. Karja tän. 10,
Tallinnas,

soovitab spordimeestele
omast ladust:

hääd inglise ülrikonna-, fraki-,
smokingi- ja voodririidet, kui ka
kõiksugu muid rätsepa tarvitusi

mänguga 1:0 Narva meeskonna, võib olla isegi parem mäng ei pääsenud meeskonna liialt füüsiliselt nõrga koosseisu tõttu esile. 1923. a. C klassi meister omab E.J.L. du tammepärja. Meeskonda tervitab ja soovib edu võidu puhul liidu juhatusse liige h-ra Lepp.

Seega omas C kl. võistluste käik järsu pöörde ja lahenes ettearvamata kombel, jättes meistri koha provintsi meeskonnale.

*

VÄLJAMAAL.

Ungari - Austria 2:0 (0:0). — Wiin—Berliin 3:1 (1:1). — Wiin—Praaga 2:1. Pääle tshehide võitusid 5:1 Itaalia üle ja 6:0 Rumeenia üle täielik üllatus.— Poola—Rumeenia 1:1. — Saksa meister Hamburger Sportverein on kaotanud Shveitsis Old Boys Basel 2:3 ja Yong Boys Bern 0:1.—Sparta—Wiini Amateur 1:0. — Slavia—Wiini Hakoah 1:0 (0:0).

Kalevi jalgpallimeeskond ühes Stettini Sport-clubiga.

Äkeli foto.

MITMESUGUST

HELSINGI ATLEEDIKLUBI MAADLUS- VÕISTLUSTEL

16. ja 17. septembril, kus eestlased suuremal arvul osa võtsid, saavutati hulk võituid. Eriti tähelepanemisväärne on Arthur Kuke 2 min. seljavõit raskekaalu ilmameistri J. Salila üle.

Tagajärjed kujunesid:

Prantsusmaadluses: Kukk raskekaalus esimene, keskkaalus V. Ternestin teine, sulgkaalus Väli kolmas.

Vabamaadluses: Kukk raskekaalus kolmas, Vill keskkaalus kolmas, Koolmann sulgkaalus teine.

Kõik võistlejad pääle kahe viimase, kes Kalevist, olid Spordist.

Arthur Kukk.

SOOME-PRANTSUS

maavõistlus Helsingis lõppes Soome võiduga 118 punktiga 36 vastu. Prantsus meeskonnas puudusid mitmed paremad jõud. Tagajärjed olid:

100 mtr: 1. Halme S. 10,7; 2. Mourlon P.; 3. Härö S.; 4. Hirleman P.

200 mtr: 1. Mourlon P. 22,8; 2. Härö S. 22,8; 3. Halme S. 22,8; 4. Hirleman.

400 mtr: 1. Vilén S. 49,4; 2. Drisin S. 50,5; 3. Jamois P. 50,6; 4. Gouilleux P. 59,4.

800 mtr: 1. Jansson S. 1.57,4; 2. Fery P. 2.02,2; 3. Katz S. 2.02,3.

1500 mtr: 1. Nurmi S. 3.59,9; 2. Katz S. 4.04,4; 3. Viriath P. 4.12,9.

5000 mtr: Tala ja Rastas S. ühetasasel 15.40,7.
10.000 mtr: 1. Sipilä S. 32.59,8; 2. Berg S. 33.06,9.

110 mtr. tõkkeid: 1. Bernard P. 15,3; 2. Vilén S. 15,7; 3. Jukola S. 16,7.

400 mtr. tõkkeid: 1. Vilén S. 55,4; 2. Jukola S. 56,3; 3. Resal P. 57,3.

4×100 mtr.: 1. Soome 43,1; 2. Prantsus. Kaugus: 1. Vilhelm P. 699; 2. Tuulos S. 691; 3. Lehtonen S. 644.

Kõrgus: 1. Yrjölä S. 175; 2. Tigerstedt S. 170. Teivas: 1. Helander S. 350. 1. Ruoho S. 350.

Kuul: 1. Torpo S. 14.56; 2. Ilomaa S. 13.86. Ketas: 1. Niklander S. 44.24; 2. Taipale S. 43.07.

Oda: 1. Ekqvist S. 61.54; 2. Johansson S. 58.69.

*

SKANDINAAVIA RIIKIDE KOLMIK- VÕISTLUS.

Võitis Rootsi 36 p, 2. Norra 27 p, 3. Daani 20 p.

Tagajärjed:

100 mtr: 1. Guldager, Norra 10,9; 2. Sörensen, Daani; 3. Engdahl, Rootsi, 11,0.

400 mtr. 1. Engdahl 49,9; 2. Hoff, Norra, 50,7; 3. Hansen, sama, 51,2.

800 mtr. 1. Lundgren, Rootsi, 1.55,9; 2. Johansson, sama 1.57,1; 3. Bruusgaard, Norra 1.58,4.

1500 mtr: 1. Vide, Rootsi, 4.04,5; 2. Larsen, Daani, 4.09,1; 3. Rasmussen, Norra, 4.10.

5000 mtr: 1. Eklöf, Rootsi, 15.08; 2. Backman, 15.10,5; 3. Rasmussen, Daani, 15.41,1.

110 mtr. tõkkeid: 1. Pettersson, Rootsi, 15,4; 2. Thorsen, Daani, 15,5; 3. Lundgren, Daani, 15,5.

4×100 mtr: 1. Rootsi 42,9; 2. Daani 43,4. Kaugus: 1. Hoff 7,22; 2. Nilsson, Rootsi.

7.13; 3. Hansen, Norra, 6,96. Kõrgus: 1. Hansen, 183; 2. Sahlin, Rootsi, 1.80; 3. Böthum, Norra 1.75.

Teivas: 1. Hoff, 3,90; 2. Petersen, Daani, 3,80; 3. Mattsson, Rootsi, 3,60.

Kolmik: 1. Jansson, Rootsi, 14,47; 2. Hoff 14,15; 3. Haglund, Rootsi, 13,96.

Kuul: 1. Jansson, Rootsi, 26.66 (14.35); 2. Sundström, Sama, 24.43 (13.48); 3. Vaage, Norra, 24.34 (12.54).

Ketas: 1. Eriksson, Rootsi, 79.78 (41.63); 2. Tandem, Norra, 78.82 (39.39+39.43); 3. Johansen, Norra, 73.21.

Oda: 1. Lillier, Rootsi, 107.03 (61.68); 2. Torp, Norra, 101.26 (54.50); 3. Blomqvist, Rootsi, 96.62 (52.95).

*

ROOTSI-PRANTSUS 102:78.

100 mtr.: 1. Mourlon P. 10,8; 2. Verquin P. 10,9; 3. Österdahl R. 10,9.

200 mtr.: 1. Cerbonney P. 22,2; 2. Engdahl R. 22,3; 3. Lorrain P. 22,4.

400 mtr.: 1. Engdahl R. 49,6; 2. Svensson R. 50,0; 3. Jamois P. 2 mtr.
 800 mtr.: 1. Lundgren R. 1.55,8; 2. Johansson R. 1.55,9; 3. Fery P. 5 mtr.
 1500 mtr.: 1. Vide R. 3.59,8; 2. Lundgren 4.05,8; 3. Duquesne P. 10 mtr.
 5000 mtr.: 1. Vide R. 15.14,6; 2. Duquesne P. 15.32,6; 3. Eklöf R. 60 mtr.
 10.000 mtr.: 1. Backman R. 33.21,8; 2. Corlet P. 150 mtr.; 3. Manhes P.
 110 mtr. tõkkeid: 1. Bernard P. 15,8; 2. Pettersson R. 15,9; 3. Almlöf R. 16,0.
 400 mtr. tõkkeid: 1. Resal P. 56,0; 2. Pettersson R. 56,4; 3. Frossard P. 56,6.
 4×100 mtr.: 1. Prantsus 42,6; 2. Rootsi 42,7.
 4×400 mtr.: 1. Rootsi 3,19,4; 2. Prantsus 3,25,8.
 Kaugus: 1. Abrahamsson R. 7,07; 2. Wilhelm P. 6,96; 3. Nilsson R. 6,84.
 Kõrgus: 1. Lewden P. 1,85; 2. Sahlin R. 1,80; 3. Johansson R. 1,80.
 Teivas: 1. Mattsson R. 3,80; Vauthier P. 3,70; 3. Duthil P. 3,30.
 Kuul: 1. Jansson R. 14,45; 2. Nilsson R. 13,79; 3. Pierre P. 13,07.
 Ketas: 1. Eriksson R. 42,25; 2. Lüning R. 41,41; 3. Pierre 40,27.
 Oda: 1. Thornberg R. 60,17; 2. Lillier R. 59,80; 3. Degland P. 53,91.

*

SAKSA—SHVEITS 70,5 : 67,5.

100 mtr.: 1. Jmbach Shv. 10,9; 2. Streibl Shv.; 3. Söhngen S.
 200 mtr.: 1. Jmbach Shv. 22,5; 2. Streibl Shv.; 3. Ehms S.
 400 mtr.: 1. Imbach Shv. 51,0; 2. Mattonet S.
 800 mtr.: 1. Martin Shv. 1.55,3; 2. Peltser 1.57,4.
 1500 mtr.: 1. Schärer Shv. 4.09,0; 2. Langkutsch S.
 5000 mtr.: 1. Walpert S. 15.55,1; 2. Marthe Shv.; 110 mtr. tõkkeid: 1. Trossbach S. 15,7; 2. Moridaud Shv. 16,3.
 4×100 mtr.: Saksa 43,0.
 4×400 mtr.: Shveits.
 Kaugus: 1. Nenv. Shv. 6,86; 2. Schumacher S. 6,84; 3. Holtz S. 6,76.
 Kõrgus: 1. Moser Shv. 1,80; 2. Huhn S. 1,80; 3. Holz S. 1,80.
 Teivas: 1. Reeg S. 3,60; 2. Gerspach Shv. 3,50; 3. Schumacher 3,40.
 Kuul: 1. Wenninger S. 13,65; 2. Vogler Shv. 12,45.
 Ketas: 1. Steinbrenner S. 42,06; 2. Hanchen S. 39,32; 3. Bucher Shv. 37,47.
 Oda: 1. Lüdecke S. 56,25; 2. Salmon S. 50,62; 3. Moser Shv. 43,24.

*

HOLLANDI—BELGIA 54:45.

100 mtr.: Broos, Holl., 10,9; 400 mtr.: Paulen, Holl., 52,0; 1500 mtr.: Paulen 4,24,6; 5000 mtr.: Van Egden, Belgia, 16,35,5; 110 mtr. tõkkeid: Powell, Belgia, 16,5; kõrgus: Henauld, Belgia, 1,80; teivas: Keyser, Holland, 3,59 (rek.); oda: Schelde, Holl., 50,00; ketas: Keyser 37,26.

*

V. Resev-Resel
 Toompuiestee 19, Tallinn.

Kõnnetraat 20-19

Soovitab: jalgpalle, jalgpalli saapaid, basket- ja volleypalle, võrke, rekete, tennisipalle, kettaid, odasid, kuule, trikoosid, naelkingi ja igasuguseid spordi ja võimlemise abinõusid.

Esitajad:

Pärnus,	võiml. õp. F. Nordgren,	Lõuna tän. 14.
Rakveres,	„ „	K. Lieberg,
Kuressaares,	„ „	Tartu tän. 5.
Viljandis	„ „	Elmik, gümn. Pihlak, „

NURMI

parandas Kopenhaagenis oma 3000 mtr. rekordi 8.27,8 pääle. Nurmi treenerib praegu tunnijooksu vastu ja kavatseb Bouini rekordi lüüa.

*

ITAALLANE BLASI

on parandaoud 30 km. ilmarekordi 1 t. 44 m. 07,6 sek. pääle. Endine oli soomlase Stenroosi 1.48.06,2.

*

GRIFFITHS TULEVANE OLÜMPIAVÕITJA?

Inglane Griffiths on 19. septembril jooksnud 1/2 maili (804,5 mtr.) 1.52,4, mis ainult 1/10 sek. Meredithi ilmerekordist halvem. Inglismaal on Pariisis jällegi võidulootusi keskmaades.

*

LÕUNA-AAAFRIKAS

on keegi kooliõpilane Betts jooksnud 440 y. 48.6. Samal võistlusel jooksis Ahkinson tõkkeid 15,0 ja Kinsman 220 y. 21,8.

Kõige parem sõber sportlastele

on

shokolaad,

sest tema on sportlastega ühes enne ja pärast

--- wõistlust, kui ka wõistluse ajal. ---

TARVITAJAD!

Kas olete järelemõelnud, et ostes kaupu erakauplustest, Teie vabatahtliselt annate suure osa oma sissetulekust üksikute rikastamiseks?

Ainult siis on Teil võimalus majapidamises kokkuvõtta ja kõik kasu elustarbete ostust omale saada kui lähema tarvitajate- ehk majandusühisuse liikmeks astute ja kõik kaubad oma ühisusest ostate.

Ühistegelised ettevõtted on aidanud kaubahinnad allasuruda ja on alati valvel, et neid keegi ebaloomulikult kõrgendada ei saaks.

Ühisustele muretseb kaupu peasjalikult otse valmistajatelt ühisuste oma suurkaubandusline ostu-müügi, oma tööstuse ja nõuande keskkohast

Eesti Tarvitajate Keskühisus

Tallinn, Viruvärava puistee 15.